

HYMNY

i.

Hymny, časť I., z Rímskeho breviára a 3 sekvencie z Rímskeho misála preložil Janko Silan. Uvodnú štúdiu napísal msgr. Ján Jalovecký. Vydal Spolok sv. Vojtecha v Trnave v edícii Svet, ako 1. sv. serie D, ktorú rediguje J. E. Bor. Cirkevné schválenie udelil Bisk. úrad v Sp. Kapítule č. 2202/1942 zo dňa 24. septembra 1942. Upravil prof. E. Makovický. Vytlačila Kníhtlačiareň Spolku sv. Vojtecha r. 1943.

HYMNY
RÍMSKEHO BREVIÁRA
I

HYMNY

(Ich bohoslužobný význam)

Tvorivý duch Cirkvi zanechal nám vzácne dedičstvo vo veľkolepých chrámoch, skvostných kalichoch, krížoch, relikviároch, obdiv budiacich maľbách a reliefs, ale obohatil nás i perlami slovesného výrazu vo viazaných rytmických skladbách hymnov, ktoré sú síce subjektívne tvorby, no predsa obsiahly domovské právo v úradnej objektívnej bohoslužbe.

Z úrodnej pôdy kresťanskej bohoslužby vyrástol teda nový druh duchovnej piesne podľa vzoru inšpirovaných žalmov a biblických kantik. Hoci zdedila anticko-pohanský názov hymnu, ospevovala však jediného Boha, ktorého antický svet pomenoval „neznámy“ a vzdávala česť Kristovi, pravému hérosovi v boji s diablom a hriechom.

Liturgická potreba dala podnet k vzniku nových lyrických tvorieb, alebo z jestvujúceho, často súkromným duchovným potre-

bám slúžiaceho materiálu vybrala to, čo sa hodilo pre celok. Týmto krokom Cirkev rozšírila možnosť liturgického výrazu. Obohatila ho novým prvkom, spestrila a zachránila pred jednotvárnosťou.

Hymny vznikly zväčša práve z potrieb bohoslužobných. Už sv. Pavol spomína nielen žalmy a spevy biblické, ale i voľne komponované duchovné piesne (Ef 5, 19 a Kol 3, 16). Nedivíme sa potom, keď v rytmickom texte, uvedenom v prvom liste Timotejovi (3, 16), mnohí spoznávajú fragment prastarej piesne, užívanej v apoštolskej epoche pri bohoslužbách.

Západná Cirkev sa dlho zdráhala pojať hymny do liturgie. Vysvetľujeme si to tým, že tento druh výrazu náboženského cítenia užívali rímski pohani na oslavu svojich bohov a hérosov. Cirkev sa bedlivo vyhýbala všetkému, čo pripomínalo predošlý pohanský život. Dlho trvalo, kým sa rozhodla prijať napr. tymián do bohoslužobných úkonov práve z týchto príčin, hoci starozákonná liturgia ho užívala hojne. Hymnický výraz sa protivil i stručnosti, triezvosti a vecnosti textov západnej liturgie.

Naproti tomu hymnodia prekvitala bohato vo východnej Cirkvi. V 4. storočí na Východe je už v prúde spievanie hymnov pri liturgii. Najznámejší hymnickí básnici Východu sú: sv. Gregor z Nazianzu († 389) a najmä sýrsky diakon sv. Efrém († 373).

Prvý sa pokúsil presadiť hymny na Západ s v. Hilár z Poitiers († 366). Za svojho štvorročného vyhnanstva na Východe sa oboznámil so sýrskou a gréckou hymnodiou a uvedomil si jej význam v boji proti bludárom. Pokúsil sa teda i sám skladať nábožné hymny a presadiť ich do bohoslužieb. Pokus sa nepodaril. Jeho hymny boli zdĺhavé a pre ľud neobyčajné. Čo Hiláriu nedosiahol, to sa podarilo „otcovi cirkevného spevu“, cirkevnému učencovi a milánskemu biskupovi s v. Ambrózovi († 397). V Ambrózových piesňach sa odzrkadľuje duch Západu: výrazove sú stručné, obsahove vecné a charakterizované istou zdržanlivosťou citov. Takéto vlastnosti hymny tieto priam predurčujú pre liturgiu.

Po chodníkoch, vyšliapaných Ambrózom, kráčajú ďalej kresťanskí básnici stredoveku. Osobnejší než Ambróz je Prudentius († po 405), nazývaný všeobecne „kresťanským Horáciom“. Svoje *Kathemerion* a *Peristephanon* napísal pre súkromnú pobožnosť. Výber z nich dostal sa do liturgie. Ani Sedulius († v druhej pol. 5. stor.) netŕpil pre liturgiu, a predsa z jeho veľkonočnej básne (*Carmen paschale*) pochádza mariánsky introit „*Salve sancta parens*“ a z dvoch básnických skladieb o Kristovi dostalo sa niekoľko hymnov do ofícia. Venantius Fortunatus († po 600) tvorí oduševnené hymny o sv. Križi.

Jeho „*Vexilla regis*“ a „*Pangelingua... lauream certaminis*“ sú skvostmi rímskej liturgie. História potvrdila dnes i to, že pápež sv. Gregor Veľký († 604) tvoril hymny. Nie však pre rímsku Cirkev, ktorá vtedy v oficiu svetského kléru hymny ešte neužívala, ale pre potreby írskoho kléru. Ide tu najmä o vesperálne hymny nedele a feriálnych dní týždňa. V 9. storočí sa tieto hymny dostaly z Británie zasa na kontinent a vrátili sa do samého Ríma.

Kým kresťanský starovek má len jeden druh posväteného básnictva, v stredoveku sa zjavujú popri hymnoch i sekvencie. Hymny sú určené pre modlitbovú, sekvencie pre obetnú liturgiu. Zkade pochádza tento názov? Od začiatku stredoveku bolo obyčajou choralistov, že poslednú slabiku aleluje, ktorá sa spieva pred evanjeliom, ozdobili bohatou melódiou, tzv. jubilusom. Jubilus sa vyvinul časom ešte bohatšie, jednotlivé skupiny hlasov sa i viac ráz opakovali za sebou, preto dostal meno „*sequentia*“, t. j. po aleluji nasledujúca, na jej poslednej hláske sa pohybujúca ozdobná melódia. Aby si speváci túto bohatú melódiu lepšie zapamätali, podložili text, pravda, neviazaný, nebásnický, preto nosil i meno „*prosa*“. Tento text neskôr zdedil i názov samej melódie, stal sa sekvenciou. V 12. storočí sekvencie dostávajú formy hymnov: sú veršované a rýmujú sa.

Zaujímavé je, že najväčší hymnickí bás-

nici stredoveku sú i najväčšími teológmi, ktorí vedeli spojiť hlbokosť myšlienok s citovou vrúcnosťou. Sú to sv. Bonaventúra († 1274) z rehole sv. Františka a dominikán sv. Tomáš Akvínsky († 1274), pevec Eucharistie.

Medzi skladateľmi sekvencií vynikajú: Vipo z Burgundu († po 1048), skladateľ veľkonočnej sekvencie „*Victimae paschali*“, Adam od sv. Viktora († 1192), Tomáš z Celána († po 1250), ktorému pripisujú „*Dies irae*“, sv. Tomáš Akvínsky so svojim nesmrteľným dielom „*Lauda Sion*“ a Jacopone da Todi († 1306), údajne komponista sekvencie „*Stabat mater*“, avšak táto sekvencia poukazuje na tradíciu sv. Bonaventúru.

Doba humanizmu sa pohoršovala na „neklasickosti“ cirkevných hymnov a začala ich „opravovať“. Prepracované hymny síce zodpovedaly pravidlám klasického veršovania, ale stratily pôvodnú bezprostrednosť a vrúcnosť.

Z novších skladateľov hymnov spomenieme sv. Róberta Bellarmina († 1621), ďalej pápežov; Klimenta XI († 1721), pôvodcu hymnov sviatkov sv. Jozefa, a Leva XIII. († 1903), ktorý vyzdobil hymnami sviatok sv. Rodiny.

Hymny majú vo vnútornom rozčlenení určitú pravidelnosť. Prvá a posledná sloha tvorí rámec vlastného obsahu. Prvá sloha oslo-

vuje obyčajne Boha alebo priamo Ježiša Krista, pričom ozdobuje Jeho meno prívlastkami s užším vzťahom k oslavovanému mystériu, neraz je to hneď výzva k samému oslavovaniu mystéria. Posledná je doxologia, čiže slávorečenie najsvätejšej Trojice. Obsah hymnu možno rozdeliť na dve myšlienkové časti: prvá je oslavou mystéria alebo svätého, druhá je prosbou o milosť, vyplývajúca z mystéria alebo sviatku(_ " _)o.

Starokresťanské hymny riadia sa ešte kvantitatívnymi pravidlami antickej poézie, podľa ktorých, prirodzene, dlhé slabiky sú prízvukované. Metrika však zavčas ustupuje rytmike, ktorá veršový iktus spája s prízvukovanou slabikou bez ohľadu, či je táto dlhá, alebo krátka. Rytmika zatlačila metriku i z praktických dôvodov, lebo ľud sa učil ľahšie rytmickým než metrickým spevom.

Väčšina našich terajších hymnov má verše jambické (_ _) a len niektoré sú trochejské(_ _).

V stredoveku teda zvíťazila úplne rytmika nad metriku a v 12. storočí verše už aj rýmujú.

Ak chceme hymny pochopiť obsahove, treba nám ich vložiť do rámca modlitbovej liturgie Cirkvi, ktorú úradne menujeme „*Divinum officium*“, službou Božou, a ľudove „breviárom“. Spasiteľ prikázal svojej Cirkvi, aby sa modlila „bez prestania“.

Cirkev tento príkaz plní modlitbou officia. Officium divinum je liturgia modlitby, ktorou Cirkev plní príkaz stálej modlitby a tak posviaca deň v jeho jednotlivých časových úsekoch.

Prezrime si trocha hlbšie smysel jednotlivých častí officia.

1. **Nočná bohoslužba**, vigília (matutinum). — Pretrhujeme nočný odpočinok a v nočnom tichu slúžime Bohu. Noc je obrazom zemského života. Zemský život, ako noc, je plný neistoty, obavy a nebezpečenstva. Nočná bohoslužba nás učí obozretnosti, sebazapieraniu a túžbe po Kristovi.

2. **Ranná chvála** (laudy). — Slnko vychádza a svetlom pozlacuje prírodu. V tomto pozadí oslavuje Cirkev „Slnko spravodlivosti“ ako prameň svetla a života.

3. **Ranná modlitba** (príma) prosí pomoc a požehnanie na naše denné práce a podujatia.

Do hlavnej časti dňa sa včleňujú tri denné modlitby, a to:

4. **Predpoludňajšia** (tercia). — Slnko stúpa na oblohe, horúčava sa stupňuje. Takto sa zosilňuje i náš životný zápas, ku ktorému prosíme oheň Ducha Svätého, lásku.

5. **Poludňajšia** (sexta). — Slnko dosiahlo vrchol svojej cesty na oblohe. Horúčava je najväčšia. Náš životný zápas tiež dosahuje vrchol. Preto prosíme ochladenie náruživosti, najmä hnevu a nenávisti.

6. *Popoludňajšia (nóna).* — Slnko sa kloní k západu, svetla ubúda. I náš život sa denne blíži ku koncu. Keď nám bude ubúdať svetlo prírody, nech sa nám zažne večné svetlo, ktoré nikdy nevyhasne.

7. *Večerné ďakovanie (vespery).* — Slnko zapadá. V tomto nádhernom obraze prírody obdivujeme obraz Krista-Kráľa po zakončení diela vykúpenia. Vďakou horíme k Nemu za milosti vykúpenia, ktoré sme cez deň prežívali.

8. *Zakončenie dňa (kompletórium).* Slnko zapadlo, zem zahalila tma. Toto nám pripomína pominuteľnosť a nebezpečenstvo noci, ktorá práve tiesnivo zaľahuje na nás.

V našej hymnickej sbierke nájdeme tieto názvy hodínok ofícia naznačené pod titulmi hymnov. Všimajme si ich podľa tohto návodu, vžime sa do časového ovzdušia, v ktorom Cirkev spieva ten—ktorý hymnus. Okrem každodenného časového prifarbenia sviatkovým hymnom dodáva osobitnej kolority ešte oslavované mystérium.

Hymny, ako súčiastky liturgie, delíme podľa liturgického roku.

Máme teda hymny, zaradené do stáleho, nemenlivého rámca ofícia, ktoré sú každý deň tie isté alebo najvyšš sa menia podľa dní týždňa (*Ordinarium*, časť pravidelná). Iné patria určitým liturgickým obdobiam a ich sviatkom (*Proprium de tempore*, časť ob-

dobná) a zasa iné vlastným sviatkom svätých (*Proprium sanctorum*) alebo sú spoločné určitým kategóriam svätých (*Commune sanctorum*).

V ý z n a m hymnov pre liturgiu Cirkvi je veľký. Hymny, ako plody veľkých géniov kresťanstva, sú už i samy v sebe hodnotou. No tým, že ich Cirkev pojala do liturgie, ob-
siahly osobitnú posvätnosť a funkciu. Veď Cirkev si tu osvojila jednotlivcov subjektívny výraz a povzniesla ho na výšku objektívneho čítania a myslenia celku. Hymny a sekvencie prinášajú do citov tlmených textov liturgických väčšie rozrušenie a tým pestrosť, ktorá varuje pred jednotvárnosťou, znamená osvieženie ducha a vzlet mysle.

Pôvodnú ľudovosť hymnov dokazuje fakt, že neskoršie časy síce vyradily ľud z činnej účasti na liturgii a tým i z účasti na speve hymnov, ale ľud si našiel náhradu: spieval tieto hymny ďalej a to presadené do vlastnej reči. Veriaci ľud slovenský ešte pred reformáciou spieval hymny v svojom jazyku a v jadre ich spieva ešte i dnes. Naš ľudový kostolný spev je obsahovo i formovo pokračovaním cirkevnej liturgickej hymnodie. Preto naše hymny ostanú naveky ideálom cirkevných ľudových piesní.

Naša hymnická zbierka je priam povolaná stať sa majetkom slovenskej katolíckej inteligencie. Dnes katolícky laik túži po vyššom kresťanstve a chce sa činne zapojiť i do

behu liturgie Cirkvi. Tu dostáva do ruky hymnickú časť modlitbovej liturgie a právom predpokladáme, že sa ona stane modlitbovou príručkou slovenského vzdelaného laika. Hymny matutína sa hodia k nočným meditáciám. Laudy a prima zodpovedajú ranným, vespery a kompletórium zasa večerným modlitbám. Cez deň nás osviežia: tercia, sexta a nóna. Sviatočnú náladu vzbudia v nás hymny sviatkov a liturgických období.

Do liturgického apoštolátu našich hymnov skladáme veľké nádeje.

Ján Jalovecký.

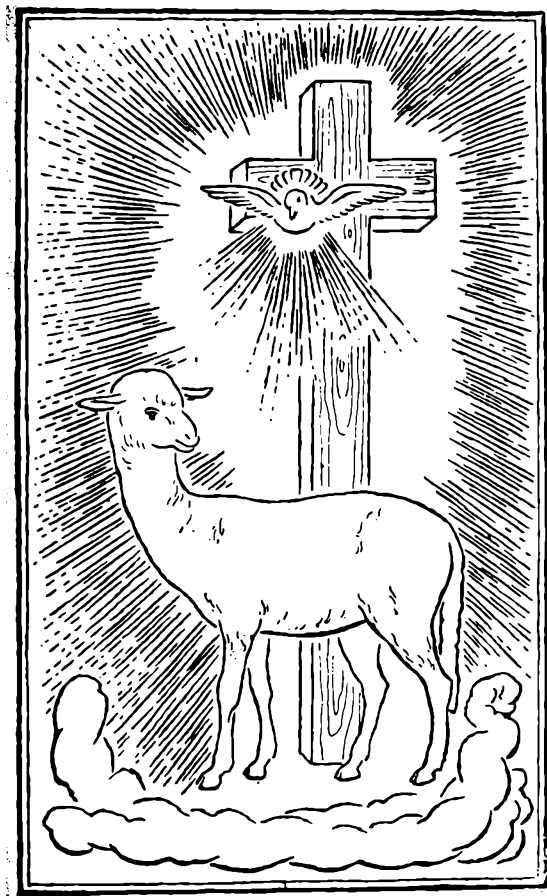

I.

ČASŤ OBDOBŇÁ

PROPRIUM DE TEMPORE

V ADVENTE

Creator alme siderum

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

znešený Tvorca súhviezdí,
večité Svetlo veriacich,
Ježišu, Vykupiteľ náš,
čuj úpenlivej prosby vzdych.

Veď aby nezahynul svet
ľstvou diabla, ty si na podnet
lásky sám seba za liek dal
svetu, čo už-už omdlieval.

Bys' ľudstva vinu spoločnú
usmieril, z chrámu Panny rád
išiel si, čistý Baránok,
na drevo kríža umierať.

Keď zhrmí tvojej slávy moc
a meno tvoje zazneje,
i na nebi i na zemi
v bázni sa zohnú kolená.

My prosíme Ťa, Premocný
Sudca v deň onen posledný,

pred nepriateľmi ochráň nás
zbraňami Božej milosti.

Moc, sláva, veleba a česť
buď Bohu Otcu so Synom
i s Duchom, ktorý teší nás,
dneska a večne v každý čas. Amen.

Verbum supernum, prodiens

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K matutínu

Ó, Božské Slovo, plodiac sa
z Otcovho lona večného,
čo dieťa na svet prichádzaš,
keď ozaj naplnil sa čas:

Ráč dneska srdcia osvietiť
a svojou láskou zapáliť,
by, márných túžob zbavené,
spily sa slasťou nebeskou.

Keď hriešnikov raz Sudcov súd
do ohňa pošle večného
a zbožných milo zavolá
do neba zaslúženého,

nech nie sme v temnom vírení
trvalou stravou plameňov,
lež nech Tvár Božiu zrieme vždy,
sýtiac sa nebies radosťou.

Otcu a Synu zároveň,
tak isto tebe, Svätý Duch,
ako prv bola, tak nech je
sláva dnes a vždy na veky. Amen.

En, clara vox redarguit

zo školy sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám

Hľa, hlaholí už jasný hlas,
temnoty všetky preniká:
Do diaľok rozvejte sa, sny:
už Ježiš žiari z výšavy.

Precitni, myseľ ťarbavá,
neplaz sa viacej po zemi;
bo nová hviezda blčí už,
škodlivé všetko rozháňa.

Hľa, Baránka nám poslal Boh,
by zdarma sotrel hriech a dlh:
nuž, v slzách všetci vzlykajúc,
prosme ho o odpustenie,

by, keď sa bude znova skvieť
a hrozná úzkosť sovrie svet,
nás podľa hriechov netrestal,
lež vlúdne do ochrany vzal.

Moc, sláva, veleba a česť
buď Bohu Otcu so Synom
i s Duchom, ktorý teší nás,
dneska a večne v každý čas. Amen.

NA VIANOCE

Jesu, Redemptor omnium

zo školy sv. Ambróza, okolo 340—397.

K nešporám a k matutinu

ežišu, Vykupiteľ náš,
ktorého Otec najvyšší
vo sláve sebe rovného
splodil pred sveta stvorením,

ty svetlo Otca žiarivé,
ty nádej večná všetkých nás,
čuj prosby, ktoré pokorne
ti vylievajú sluhovia.

Stvoriteľ sveta, pamätaj,
že nášho tela podobu
si prijal, keď si zrodil sa
z života Panny svätého.

To práve svedčí dnešný deň,
čo každoročne vracia sa,
že sám si z lona Otcovho
prišiel čo sveta Spasiteľ.

Ó, novej spásy Pôvodca,
teba včul hviezdy, moria, zem,

teba včul všetko pod nebom
pesničkou novou víta, hľa.

My, ktorých vlna blažená
presvätej krvi zvlažila,
tiež dane hymnov splácame,
sláviaci tvoje zrodenie.

Buď sláva, tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
aj Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

A solis ortus cardine

od Caelia Sedulia, 5. stor.

K laudám

Až tam, kde slnko vychádza,
a až tam, kde sa končí zem,
slávme dnes Krista Vladára,
Synčeka Panny Márie.

On, večný Tvorca vesmíru,
rád prijal telo služobné,
by telo telom vykúpil
a spasil, ktorým život dal.

Do útroby čistej Rodičky
už vchádza milosť nebeská
a Panna v lone ukrýva
tajomstvá, ktoré neznala.

Nevinnej hrudi chalúpka
mení sa náhle v Pánov chrám:
Neznajúc muža, panenská,
Synčeka v lone počala.

Hľa, toho Matka povíja
ktorého sľúbil Gabriel,

ktorého poznal Krstiteľ,
súc tiež sám v lone materskom.

Rád svolil ležať na sene
a jasličkami nezhrdol,
trošičkou mlieka sýti sa
ten, čo i vtákom dáva jesť.

Zástupy v nebi plesajú,
anjeli Bohu spievajú,
pastierom Pastier zjavil sa
a všetkých vecí Stvoriteľ.

Buď sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
aj Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

Crudelis Herodes Deum

od Caelia Sedulia, 5. st.

Na sviatok Zjavenia Pána k nešporám
a k matutínu

Čože sa bojíš, Herodes
krutý, keď Boh-Kráľ prichádza?
Nevyrve ríšu pozemskú,
kto darom dáva nebeskú.

Kráčali králi za hviezdou,
čo svietila im na cestu:
Svetlo šli svetlo vyhľadať:
A Boha vyznať, dary dať.

Do žriedla prúdov očistných
sostúpil rajský Baránok:
A hriechy, čo sám nespáchal,
s nás smyl a odniesol.

To nový prejav moci je:
Voda sa v džbánach červenie,
na rozkaz víno vyteká,
už voda bytie zmenila.

Buď sláva tebe, Ježíšu,
čo si sa zjavil národom,
Otcu i Duchu živnému
buď sláva dnes i naveky. Amen.

O sola Magnarum urbium

od Prudentia, 348—405

Na sviatok Zjavenia Pána k laudám

Ó mesto väčšie od veľmiest,
Betlehem, len ty máš tú česť
k spaseniu vodcu splodiť nám,
keď s neba šiel sa vteľiť sám.

Hviezda, čo žiari jasnejšie
nad guľu slnečnú a sýtejšie,
krajinám hlása, že sám Boh
v pozemskom tele prišiel k nám.

Len čo ju králi zazreli,
za ňou šli, dary priniesli:
V modlitbách kľacky dávajú
myrhu a zlato, kadidlo.

Že Kráľ a Boh si, vyznáva
zlato a v ohni voňavé
kadidlo Sáby, myrha zas.
že do hrobu ťa dajú raz.

Buď sláva tebe, Ježíšu,
čo si sa zjavil národom,
Otcu i Duchu živnému
buď sláva dnes i na veky. Amen.

V PÔSTE

Audi, benigne Conditor

od Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

, dobrotivý Tvorca náš,
čuj prosby, ktoré v slzách ti
v presvätý tento pôstny čas
šeptáme za štyridsať dní.

Ty skúmaš srdcia do hlbín,
vieš, akí krehkí bývame:
Prišli sme nazpät ku tebe,
odpuť nám, prijmi na milosť.

Veľa sme, veru, zhrešili,
no ušetri nás kajúcich:
pre slávu svojho mena nás
znavených liekom občerstvi.

Daj sil, nech telo odbojné
zdržanlivosťou skrotíme,
nech triezve srdce opustí
hodokvas hriechov, zvodných lstí.

Daj, Trojjediný Bože náš,
čo blaženosťou oplývaš,
nech plody pôstov prehojné
sbierame v svojej striedmosti. Amen.

Ex more docti mystico

od Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K matutínu

Dľa obyčaje tajomnej
zachovávajme tento pôst,
čo beží v diaľke kruhovej
za štyrikrát po desať dní

Prvej aj Zákon, proroci
prikazovali postiť sa,
pôst aj sám Kristus posvätil,
Kráľ sveta, Tvorca všetkých chvíľ.

Nuž, užívajme striednejšie
reči, jedál a nápojov,
spánku, žartov a pevnejšie
v bedlení stojme s dôverou.

Opusťme všetko škodlivé,
čo bludnú myseľ podryva:
a nedopusťme, by nás zlý
duch väznil v svojom násilí.

Trest hnevu bázňou zmiernime,
pred Sudcom plačme úprimne

a nariekajme pokorne
a prosme, snažne hovorme:

Ó, Bože, hriechmi neraz sme
Ťa obrazili úžasne:
Odpusť nám všetko, ó, vlej v nás
milosti svoje s neba zas.

Hľad', veď sme dielom tvojich rúk,
i keď sme k hriechu náchylní:
Ó, prosíme Ťa, nedaj v plieň
česť svojho mena diablovi.

Spáchané zlo zlom, uvoľni,
želané dobro rozhojni:
nech sa ti ľúbiť môžeme
tu na zemi i po smrti.

Daj, Trojjediný Bože náš,
čo blaženosťou oplývaš,
nech plody pôstov prehojné
sbierame v svojej striedmosti. Amen.

O sol salutis, intimis

zo 6. stor.

K laudám

Ó . slnce spásy, Ježišu,
svitajže v mysli hlbínách,
keď noc už pošla a už deň
milší sa svetú rodí zas.

Daj milosť, daj čas príhodný,
daj potoky slz, aby v nich
obeta. srdce umyté
blčalo lásky plameňom.

Zkiaľ vyvieraly hriechy prv,
nech slzy stále pramenia,
keď pokánia prúd rozčesne
kol srdca vzdornú. hrubú hať.

Prichádza deň, ten deň je tvoj.
v ňom všetko znova rozkvitne:
Aj my sa tešme, že nás zas
pravica tvoja vedie vpred.

Stroj sveta nech ťa v pohybe
velebi, chváli, Trojica,
a aj my, noví v milosti,
ti novú pieseň spievajme. Amen.

Vexilla Regis predeunt

od Venantia Fortunata, 530—600.

Vo veľkom týždni k nešporám a na
sviatok sv. Kríža

Zástavy Kráľa vejú, hľa,
a tajomstvom kríž plápolá,
kde Život v smrti zanikol.
a smrťou Život prenikol.

Hrot ostrý prešiel srdcom až,
by odniesla preč hriechov tiaž
a špinavých nás umyla,
krv s vodou z neho prúdila.

Splnilo sa, čo Dávid kráľ
piesňami vrúčne vyspieval,
čo znelo všade v národoch:
„Chce s dreva kríža vládnuť Boh“.

Žiarivý strom, strom vznešený,
v krv a v nach Kráľa odený,
len tvoj kmeň má tú veľkú česť.
že smie tak sväté údy niesť.

Ó, šťastný: sveta výkupné
v náruč ti skleslo, visiac v tme.
Ó, váha Tela svätého,
tys' vzala korisť z pekla von.

Zdravstvuj, kríž, nádej jediná
včuť v tomto čase súženia.
Ráč zbožným milosť rozmnožiť
a vinným hriechy skynožiť.

Trojica, studňa spasenia,
nech ňa vždy chvália stvorenia.
Dajže nám s krížom zvíťaziť,
v odmenu s tebou v sláve žiť. Amen.

Pange, lingua gloriosi

od Venantia Fortunata, 530—600.

Vo veľkom týždni k matutínu

Veleb, jazyk, slávny zápas,
víťazne už skončený,
o víťazstve Krista spievaj,
hlahol hymnus vznešený:
Ako Vykupiteľ sveta,
v obeť daný, zvíťazil.

Prarodičov oklamaných
Tvorca veľmi ľutuje,
zrie, jak do smrti sa rútia,
zhltnuvši plod jablone:
Preto určil, by strom nový
zahnal stromu pohromu.

Toto dielo našej spásy
plynie z Božích úradkov;
by lešť zradcu rozvetvená
zlámala sa zasa ľstou,
by liek spásy prúdil ztadiaľ,
kde nám diabol uškodil.

Keď už teda plnosť času
presvätého nadišla,
poslal Otec s neba zámku
Syna, Tvorcu vesmíru;
z lona Panny Boží Syn k nám
prišiel, telom odený.

V úzkých jasliach položené
plače malé Pachoľa:
Panna Matka ponížene
plienkami ho ovila:
Ruky, nohy Spasiteľa
nežne sviera povijak.

Stála sláva buď vzdávaná
prebloženej Trojici,
rovná Otcu, Synu jeho,
Duchu Tešiteľovi:
Chvála menu Trojjedného,
rozliehaj sa vesmírom. Amen.

Lustra sex, qui jam peregit

od Venantia Fortunata, 530—600.

Vo veľkom týždni k laudám

Ked' bol mužom tridsaťročným
a už dospel telesne.
Vykupiteľ dobrovoľne
šiel niesť muky bolestné,
na kríži je rozopiaty,
Baránok, hľa, visí v tme.

Jak ho žľčou napájajú:
Trnie, klince, kopija
nežné telo rozdierajú:
Krv a voda vyteká
von a moru, hviezdám, kraju
mizne špina odveká.

Križ, ty verný, len ty medzi
stromami si vznešený:
Žiaden v lese nemá také
listy, kvety, ovocie:
Sladké klince, sladké drevo
sladké bremä nesiete.

Zohni vetvy, ó, strom krásny,
zvoľni údy rozpäté,
zjemni pomaličky nehodu
tuhosť, danú prírodou:
Telo Kráľa najvyššieho
na svojom pni nežne nes.

Iba ty si sám bol hoden
niesť dar sveta výkupný
a tak prístav pripraviť nám,
archa pre stroškotaných,
ktorú farbí presvätá krv,
tryskajúca z Baránka.

Stála sláva buď vzdávaná
prebloženej Trojici,
rovná Otcu, Synu jeho,
Duchu Tešiteľovi:
Chvála menu Trojjedného,
rozliehaj sa vesmírom. Amen.

NA VELKŮ NOC

Ad regias Agni dapes

asi zo 6. stor.

K nešporám

ri stole Kráľa Baránka,
belostným rúchom odení,
po ceste Morom Červeným,
spievajme Kristu Kniežaťu:

Nebeská láska jeho piť
dáva krv svoju presvätú
a údy tela ctihodné
láska-kňaz obetuje ti.

Stôp krvi čerstvej na dverách
sa bojí Anjel Ničiteľ:
Múry vln morských padajú
a vír vôd vojská pohltí.

Náš Baránok je Kristus Pán,
aj veľkonočná obeta,
a nekvasený čistý chlieb
sa čistým dušiam odovzdá.

Ó, nebies pravá obeta,
aj peklo je ti poddané,

aj smrti putá spretŕhaš,
a my zas slávu získame.

Premohol peklo Kristus a
jak víťaz vlajky rozvíja;
a otvoril raj, kráľa tmy
za sebou vlečie v reľaziach.

Ježišu, srdciam na veky
bud' veľkonočným plesaním.
pred smrťou hriešnou ochráň nás.
k životu znovuzrodených.

Bud' sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz i večne v každý čas. Amen.

Rex sempiternæ Caelitum

asi z 5. stor.

K matutínu.

Kráľ večný blahoslavených,
celého sveta Stvoriteľ,
podstatne rovný Otcovi,
od vekov jeho pravý Syn:

Pri zrode sveta ty si sám
svoj obraz, Tvorca, vtlačil v tvár
Adamovi a pripútals'
ku hline zemskej ducha žiar.

Keď lešť a závišť diablova
rod ľudský znetvorily, ty,
umelec, v telo odetý,
tvar vraciaš krásny, pôvodný.

Kedysi z Panny zrodený,
včul' z útrob hrobu rodiš sa,
so sebou kážeš z hrobu vstať
aj nám, v tme rovu ležiacim.

Ty, večný Pastier, umývaš
si stádo krstnou vodou, hľa:

To je ten kúpeľ myšlienok,
to je tá hrobka hrozných vín.

Spasiteľ visíš na kríži,
čo skôr sme zaslúžili my,
za našu spásu prehojné
dals' vlastnou krvou výkupné.

Ježišu, srdciam na veky
buď veľkenočným plesaním,
pred smrťou hriešnou ochráň nás,
k životu znovuzrodených.

Buď sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz i večne v každý čas. Amen.

Aurora caelum purpurat

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám

Bronie sa zora na nebi,
znie vozduch slávou chvál,
svet jasá v plese veleby,
a peklo vzlyká zdesene:

Veď sbory Otcov slobodných
už onen Kráľ náš všemocný
vyvádza z jaskýň podsvetných
na ranný úsvit života.

Rad strážcov strážil jeho hrob,
zapečatený kameňom,
on smrť však pochoval tam v ňom,
ztiadť už jak vífaz vychádza.

Dosť je už žiaľov, dosť je slz,
dosť je už plačov nad smrťou;
vstal vífaz, smrti ničiteľ,
tak hlása anjel žiarivý.

Ježišu, srdciam naveky
bud' veľkonočným plesaním,

pred smrťou hriešnou ochráň nás,
k životu znovuzrodených.

Buď sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj duchu, ktorý teší nás,
teraz i večne v každý čas. Amen.

Victimae paschali

od Wipa, okolo 1050.

Sekvencia na Veľkú noc

Veľkonočnému Baránkovi,
kresťania, pejte hymnus chvály nový.

Baránok ovce spasil:
nevinný Kristus krásny
už s Otcom smieril hriešnikov na večné časy.

Hľa, smrť a život v boji
podivnom proti sebe stojí:
života vodca mŕtvy je,
no oživený kráľuje.

Nám, Mária, odpovedz ty,
čo si uvidela vedľa cesty?

Kristovu hrobku tmavú
a zmŕtvychvstalého som zrela slávu.

Svedkov anjelov, ich jasy,
ručníček a plátna pásy.

Vstal Kristus, nádej moja, tu už nie je:
predíde vás do Galileje.

Vieme: Kristus ozaj zmŕtvychvstal zo skalnej
[jamy:

ty maj, víťazný Kráľ, zľutovanie s nami.

Amen. Aleluja.

NA TURÍCE

Veni, Creator Spiritus

od Rabana Maura, asi 780—856.

K tercii a k nešporám

Prídiže, Tvorčí Duchu, k nám
a navštív mysle veriacich,
nápľňaj hrud', čo stvoril si,
nebeskou svojou milosťou.

Ty Tešiteľ si nazvaný,
dar Boha Otca v nebesiach,
zdroj živý, oheň, lásky van
a pomazanie duchovné.

Ty dávaš darov sedmoro,
ty prst pravice Otcovej,
tys' Bohom Otcom daný sľub,
čo perám dáva výrečnosť.

Príď svetlo v duši zapáliť,
vľiať lásku vrelú do srdca,
príď tela nášho slabosti
upevniť stálou milosťou.

Zažeň v diaľ diabla nástrahy,
i naďalej daj pravý mier,

nech s tebou, vodcom, možno nám
vyhnúť sa všetkým nehodám.

Daj, nech skrz teba poznáme
Otca a Syna jeho tiež,
nech v teba, ktorý z oboch z nich
vyplývaš, vždycky veríme.

Buď sláva Bohu Otcovi
i Synovi, čo zmŕtvychvstal,
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné naveky. Amen.

Jam Christus astra ascenderat

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K matutínu

Už Kristus vstúpil ku hviezdám,
už šiel tam, odkiaľ prišiel k nám,
aby nám poslal z daru Otcovho
k poteche Ducha Svätého.

Napokon prišiel slávny deň,
zem prešedší beh v tajomnom
násobku sedem po sedem,
zvestuje blaha plný čas.

Priam o deviatej hodine
zahučal svetom mocný zvuk,
by apoštolom prosiacim
zjavil, že ide Svätý Duch.

Z Otcovho svetla dvíha sa
životodarný ohňa jas
a verné duše kresťanské
napĺňa Slovom hrejúcim.

A preto srdcia plesajú,
súc Svätým Duchom nadchnuté,

a rozličnými jazykmi
Velebu Božiu hlásajú.

Tak kážu všetkým národom,
Rimanom, Grékom, Barbarom,
tí v rodnej reči s podivom
počúvajú a chápu ich.

No neveriaca Judea,
v zlom duchu divá, bláznivá,
štve, že sa muštom opili
Kristovi triezvi sluhovia.

Lež Peter robí zázraky,
tak dokáže, že jednotaj
tí vierolomní cigánia,
jak prorok Joel dosvedčí.

Buď sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz i večne v každý čas. Amen.

Beata nobis gaudia

od sv. Hilaria, okolo 315—367.

K laudám

Nám bežiaci rok nesie dnes
zas radosť blaženú a ples,
keď sostúpil sám Svätý Duch
Tešiteľ na apoštolov.

Blčiaci oheň v svetle chvejivom
tvar jazykov si vzal, by v ňom
výrečnosť krásnu získali
a láskou vrelou dýchali.

Rečami všetkých hovoria,
trasú sa v bázni národy.
Vraj, že sú muštom spítí tí,
ktorých Duch Svätý naplnil.

Toto sa stalo tajomne
po čase veľkonočnom, keď
svätý čas v kruhu zašiel priam
a vykúpenie došlo k nám.

Včuť prosíme ťa, skláňame,
predobry Bože, obličaj:

Svätého Ducha, ktorý v kraj
náš z neba prišiel, dary daj.

Ty dávno svojou milosťou
si sväté srdcia naplnil,
odpusť nám viny prehojné
a časy dožič pokojné.

Buď sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz i večne v každý čas. Amen.

Veni, Sancte Spiritus

*azda od franc. kráľa Róberta II, 996—1031,
alebo od pápeža Inocenta III.*

Sekvencia na Svätého Ducha

Príď k nám, Duchu Presvätý,
vyšli z neba bohatý
jasot svetla pravého.

Príď k nám, otče chudobných,
príď k nám, darca darov stých,
svetlo srdca ľudského.

Tešiteľ náš najlepší,
ó, hosť duše najsladší,
sladká chvíľa okriatia.

V práci odpočinutie,
v sparne chladné vanutie,
v plači pravá útecha.

Ó, jas najviac blažiaci,
hlbiny srdc veriacich
naplniť ráč milosťou.

Kam ty, Bože, neprídeš,
v človeku len prázdno zrieš,
škodu spolu s nečnosťou.

Očisť, čo je skalené,
zavlaž, čo je znavené,
uzdrav, čo je zranené.

Ohni, čo je strnuté,
zohrej, čo je skrehnuté,
naprav, čo je zblúdené.

Daruj svojim veriacim,
s dôverou ťa prosiacim,
svätú milosť sedmorú.

Daj za čnosti odmenu,
daj smrť dobrú, blaženú,
daj nám radosť trvalú. Amen.

II.

Č A S Ť P R A V I D E L N Á

ORDINARIUM

V NEDELJU

Nocte surgentes vigilemus omnes

azda od sv. Gregora Veľkého, 540—604.

K matutínu

stávajme v noci, všetci zbožne bdime,
žalmové piesne v srdci rozjímajme
a nôťme Pánu vrúcne, jednohlasne
presladké hymny,

aby sme takto, vyspevujúc verne
Kráľovi so svätými jeho sbormi,
si zaslúžili do nebeskej siene
prísť a žiť večne.

Kiež nám to dá raz preblažené Božstvo
Otca i Syna i Svätého Ducha,
v ktorom sa ozýva vždy celý vesmír
a zneje slávou. Amen.

Primo die, quo Trinitas

azda od sv. Gregora Veľkého, 540—604.

K matutínu

Prvého dňa, keď blažená
Trojica vesmír stvorila,
keď premohol smrť Spasiteľ,
zmŕtvychvstal, oslobodil nás:

odžeňme v diaľku ospalosť,
na slovo vstaňme všetci hneď
a v noci k Bohu volajme,
jak nám to kážu proroci:

by prosby naše vyslyšal
a pravicu nám svoju dal
a očistil nás od hriechov
a zdvihol k sebe do nebies.

Za to, že v čase presvätom
tohoto dňa ho chválime
piesňami nočných hodín,
kiež nám dá dary radostné.

Už teraz, Otče žiarivý,
ŕa úpenlivo prosíme:

nech ďaleko je chlipný plam
a každý skutok škodlivý.

Nech smradľavosť a hnusoba
nevkĺzne v tela väzivo,
nech ohňom tela nevzplanú
tam v pekle ohne besnejšie.

Spasiteľ sveta, čuj náš plač
a hriechy naše umyť ráč:
a štedre duše obdaruj
rozkošou žitia večného.

To daj nám, Otče láskavý,
i Syn tej istej podstaty
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci dnes a v každý čas. Amen.

Ecce, jam noctis tenuatur umbra

azda od sv. Gregora Veľkého, 540—604.

K laudám

Ajhľa, už zvoľna rednú nočné tiene,
ružové svetlo ranných zôr sa chveje:
Vzývajme zbožne Pána všetkých vecí
lahodným hlasom:

Kiež zmiluje sa nad našimi hriechmi,
zaženie úzkosť, naplní milosťou,
kiež nám dá tiež raz svoje skvúce dary
večného mieru.

Kiež nám to dá raz preblažené Božstvo
Otca i Syna i Svätého Ducha,
v ktorom sa ozýva vždy celý vesmír
ozvenou slávy. Amen.

Aeterne rerum Conditor

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám

Ó, vecí večný Pôvodca,
ktorý deň nocou zamieňaš,
ty dávaš časom z časov rásť,
bys' zmiernil nudu tiaživú.

Svit pre pútnikov v nočných tmách,
noc oddeľuješ od noci,
hlásateľ dňa už hlási sa
a láka lúče slnečné.

Na jeho hlas už zornička
sa zbudila, tmu zaháňa
a sbory duchov tulácke
zanechávajú cesty škôd.

Aj plavci síl už nabrali
a morské vlny tíšia sa:
Na jeho hlas už precitla
aj skala Cirkvi, smýva hriech.

Nuž bystro hore vstaňme hneď:
Ležiacim kohút káže vstať,

ospalcom ostro vyčíta,
lenivcov karhá verejne.

Keď kohút spieva, nádej znie,
úľavu cítia nemocní,
zbraň svoju zbojník ukrýva
a hriešnik vieru získava.

Ježiš, keď klesať začneme,
stoj pri nás, pohľadom nás vzmuž:
len vzhliadni, zmizne škvrny tieň
a v plači vina utonie.

Ty, svetlo, v srdciach jasne svieť
a spánok z duše vyžeň von:
Nech najprv tebe hlas náš znie
a nech ti sľuby splníme.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Jam lucis orto sidere

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K prime

Už vyšla jasná dennica,
nuž prosme Boha pokorne,
kiež v denných prácach nás
zachráni od škôd všelikých.

Kiež jazyk drží na uzde,
by vadenice nevznikly:
Kiež ochranou zrak zakryje,
by vadenice nevznikly:

Maj čisto v srdca útrobach,
nech ďaleko je nerozum:
Odbojné, pyšné telo krot
miernosťou v jedle, v nápoji.

Až deň sa skloní k západu
a osud privedie nám noc,
kiež čistí v zdržanlivosti
ti chválu, slávu vzdávame.

Bud' sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Nunc, Sancte, nobis, Spiritus

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K tercii

Duch Svätý, ktorý rovnako
si v Otcovi i v Synovi,
ráč láskave vojsť do srdc k nám,
do útrob našich vliať sa sám.

Rty, jazyk, smysly, svaly, um,
slávte a chváľte Pána vždy,
ty, oheň lásky, šľahaj výš
a vznieť aj v bližných plamene.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Rector potens, verax Deus

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K sexte

Správca mocný, pravý Bože,
ktorý riadiš zmeny vecí,
ráno si svetlom rozjasnil,
poludnie zasa žhavosťou:

Zhas vadenice blčiace,
odožeň vášne škodlivé,
telu daj zdravie žiarivé
a srdcu pokoj ozajstný.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Rerum Deus, tenax vigor

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K nóne

Bože, moc, veci držiaca,
čo sám si v sebe bez zmeny,
určuješ svetlu dennému
v striedaní presné trvanie.

Vznieľ večer svetlo trblotné,
tak život nikdy nezhyne,
lež odmenou za svätú smrť
vyklíči sláva večitá.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Lucis Creator optime

od Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Stvoriteľ svetla najlepší,
čo biele svetlo dávaš dňom
a v svetla prvej záplave
pripravils' sveta počiatok:

Čas od rána až k večeru
nám kážeš nazývať vždy dňom:
už-už sa blíži chaos tmy,
čuj vzdychy naše prosebné.

Nech duch, čo vláči viny sté,
sa nezbaví mzdy života,
na ktorý vôbec nemyslí,
bo v hriechov sieť sa vmotáva.

Na bránu neba buchaj, duch:
Tak získaš podiel života:
Opusťme všetko škodlivé:
A smyme všetky hriechy s nás.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Te lucis ante terminum.

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

Ku kompletóriu

Než rozplynie sa denný jas,
Stvoriteľ vecí, čuj náš hlas,
pre svoju vlúdnu dobrotu
chráň nás a stráž nás v nočný čas.

Nech tajdú v diaľky temné sny
a nočné strašné predstavy.
Drž v putách nášho škodcu, drž,
nech neškvrnia sa telá už.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci dnes a v každý čas. Amen.

V PONDELOK

Somno refectis artubus

azda od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K matutínu

pánkom už údy okrialy,
nechavši lôžka vstávame:

Ked' chválime Ťa piesňami,
bud' pri nás, Bože, prosíme.

Chváľ najprv, jazyk, teba dnes,
po tebe, oheň mysle, túž:
By tebou začínaly sa
dnes naše skutky, Presvätý.

Tma, ustúp svetlu jasnému,
noc, ustúp svetlu dennému,
by vina, čo noc priniesla,
milosťou svetla zhynula.

Ešte Ťa vrúčne prosíme,
odstráň z nás všetko škodlivé,
aby z úst našich pejúcich
znela ti chvála v každý čas.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Splendor Paternae gloriae

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám

Ó, odblesk slávy Otcovej,
zo svetla svetlo vyvádzaš,
jas jasu a zdroj žiarenia,
deň, dávajúci svetlo dňu:

Nuž vyskoč, pravé slnko, už,
ty sálaš žiaru trvalú:
Svätého Ducha plesanie
nech našou myslou prevanie.

V modlitbách Otca vzývajte,
Otca premocnej milosti
Otca nehynúcej slávy:
Nech škodný hriech nám odpustí.

Daj silu k prácam statočným:
A vylám zuby závesti:
Pomáhaj v položení zlom:
A ved' nás v správnom konaní.

Srdce nám ty sám riad' a ved':
Nech ozaj čistotou sa skvie:

Nech vo viere je vrelejšie,
nech nezná zúfalosti jed.

Nech Kristus naše jedlo je
a nápoj náš nech viera je:
radostne pime triezvy mok
záplavy Ducha Svätého.

Nech deň sa šťastne pomíne:
Stud čistý ako svitanie:
A viera ako poludnie:
Nech nepozná duch zmrákanie.

So svetlom zora vychádza,
so svetlom príd' aj ty včul' k nám,
v Otcovi celý Boží Syn
a celý v Slove Otec sám.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Immense caeli Conditor

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Nezmerný neba Stvoriteľ,
ty rozdelil si toky vôd,
by neslialy sa dovedna
a oblohu im dals' jak hať.

Upevnils' vody v oblakoch
a na zemi zas v potokoch,
nech vlna mierni plamene,
a nespáli sa zeme tvár.

Lej do nás teraz, Predobry,
dar svojej večnej milosti:
By nezviedol nás starý hriech,
odetý v nehôd nové lsti.

Nech viera svetlo rozdúcha:
A nosí jasot zo svetla:
Nech všetko márne rozšliape:
A nech ju nevyhasí blud.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

V UTOROK

Consors paterni luminis

azda od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K matutínu

časník svetla Otcovho,
ty sám si Svetlo svetla, deň,
keď spievaním noc trháme:
Bud' s nami, vrúcne žiadame.

S mysle spráš temnotu a sen,
démonov sbory odožeň,
aj ospanlivosť vydur preč,
nech nesadá si k lenivcom.

Tak, Kriste, milostivý bud'
nám, ktorí v teba veríme,
nech nám to večne osoží,
o čo ťa v piesňach prosíme.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Ales diei nuntius

od *Prudentia*, 348—405.

K laudám

Dňa posol okrídlený nám
hlása, že svetlo blíži sa:
A myslí našich buditeľ
Kristus nás volá k životu.

Postele, volá, posteľte,
ťažkými spánky zgniavené:
A čistí, svätí, striezliví
bedlite, bo už prichádzam.

Ježiša spevmi volajme,
vo vzlykoch prosiac striezliví:
Bo usilovné vzývanie
nedá spať srdcu čistému.

Ty, Kriste, rozžeň mračná snov:
Pretrhni putá nočnej tmy:
Od hriechu starého nás zbav
a nové svetlo zažni v nás.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Telluris alme Conditor

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Ó, živný zeme Stvoriteľ,
čo zeme tvar si rozdelil,
nápory vodné dvihol si
a pripravil si pevnú zem,
by niesla vhodné výhonky,
zdobená kvietím bohatým,
by hojnosť plodov vydala
a pastvu milú skytala:

Vyprahlej mysle rany zhoj
posilou sviežou milosti:
Nech plačom smyje prečiny
a zadusí zlé žiadosti.

Nech slúcha tvoje príkazy:
K žiadnemu zlu sa nesblíži:
Nech naplní sa dobrotou
a smrti osteň nepozná.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večné na veky. Amen.

VO STREDU

Rerum Creator optime

azda od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K matutínu

ajlepší sveta Stvoriteľ
a Vládca náš, k nám schýľ svoj zrak.

Nás, pohrúžených do driemot,
zbav škodlivého hlivenia.

Ó, svätý Kriste, odpusť nám
neresti naše všeliké:
Vstávame k tvojej oslave
a časy nočné lámeme.

Myseľ i ruky dvíhame,
jak prorok nám to prikázal
konať v čas nočnej tichosti
a príklad Pavlov ukázal.

Vidíš zlo, čo sme spáchali:
Tajnosti sme ti zjavili:
Vzlyk prosieb z mysle leje sa,
ó, odpusť, čo sme zhrešili.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Nox, et tenebrae, et nubila

od Prudentia, 348—405.

K laudám

Tmy nočné, temnoty a hmly,
ty svet hrôz, zmätku, blúdení:
Svetlo tu, jasnie obloha:
Prichádza Kristus: ustúpte.

Trhá sa závoj zemskej tmy,
bo slnka šíp ňou prešiel včuť
a veciam farba vracia sa
cez úsmev žiare slnečnej.

Len teba, Kriste, poznáme
a myslou čistou, úprimnou
v slzavých piesňach prosíme,
vlej sily viac nám do smyslov.

Čo farby falše zhyzdily,
nech tvoje svetlo očistí:
Ó, pravé svetlo blažených,
tvár tvoja nech v nás zasvieti.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Caeli Deus sanctissime

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Presvätý Bože na nebi,
čo jasné výšky nadzemské
ohnivou krášliš belosťou
a množiš svetlom nádherným:

Keď štvrtého dňa zažal si
koleso slnca žiarivé,
mesiacu dal si poriadok,
hviezdam si cestu vymeral:

Tak nočným tmám a jasným dňom
určil si presné hranice
a podľa novu mesiacom
tiež dal si presné znamenie.

Už vyžeň zo sídc nočné tmy
a sotri s duše poškvvrny,
rozviaž nám putá pokleskov
a zahlad' hrbu prečinov.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

VO ŠTVRTOK

Nox atra rerum contegit

azda od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604

K matutínu

Noc čiernym rúchom zakryla
na zemi farby predmetov:

My v oslavách Ťa prosíme,
ó, spravodlivý Sudca srdc:

Znič všetkých hriechov burinu,
smy s duše čiernu poškvvrnu:
A daj nám, Kriste, milosti,
by zmizly naše poklesky.

Hľa, bezbožný duch otupel,
bo vina škodná hľodá ho:
No túži striasť sa nízkości
a teba hľadať, Spasiteľ.

Nuž teda zažeň temný mrak
zo srdca najmä, aby sme
tak v blaženosti úfali
spočinúť v šťastnom vo svetle.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Lux ecce surgit aurea

od *Prudentia*, 348—405.

K laudám

Hľa, vstáva svetlo zlatisté,
blednúca, zmizni, slepota,
čos' do priepasti dávno nás
ťahala bez ciest, v blúdení.

Mier srdc nám prines, jasný deň,
zo svojej daj nám čistoty:
Nech naša reč je bezo lsti,
nech v srdci nie je tma, ni tieň.

A tak nech prejde celý deň,
bez hriechov lživých jazykov,
rúk i nestydatých pohľadov,
nech vina telo nešpiní.

Boh vševidiaci pozerá
s výšavy na nás každý deň
a naše činy prezerá
od svitania až k večeru.

Bud' sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Magnae Deus potentiae

od sv. Gregora veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Ó, Bože sily nesmiernej,
čo z mláďat vody úrodnej
časť nechals' v morských hĺbinách,
časť dvíhaš modrých do výšin:

Čo pohrúžil si, voda má,
čo vyzdvihol si, brázdi vzduch:
Z tohože všetko koreňa
na mieste býva rozličnom:

Ó, dožič všetkým sluhom nám,
ktorých krv tvoja umýva,
nech nepoznáme hriechov kles,
za ktoré smrť nám príde niesť.

Nech nezdrví nás viny trud:
Nech nevypnie sa chválou hruď:
Duch ubitý nech neklesá,
vzletný nech pýchou nepnie sa.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

V PIATOK

Tu, Trinitatis Unitas

od sv. Gregora veľkého, okolo 540—604.

K matutínu

, Jednota, ty v Trojici,
čo vládneš mocne nad svetom,
počúvaj spevy osláv, chvál,
ktoré ti v bdení nôtime.

Bo vstali sme zas s postelí,
kýmkoľvek veje tichá noc,
a teba snažne prosíme,
lieč rany, príď, príď na pomoc.

Čímkoľvek, jak a kdekoľvek
sme zhrešili ľstou duchov zlých.
nech s nás to sotrie Všemocnosť
nebeskej tvojej nádhery.

By telo v kale nestálo
a srdce nezmalátnelo.
by oheň duše neschladol
vín nákazlivou chorobou.

Nuž prosíme ťa, Spasiteľ,
naplň nás svetlom milosti,

nech po celý deň hriechami
sa ni raz nepoškvrníme.

To daj nám, Otec laskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

Aeterna caeli gloria

asi z 5. storočia.

K laudám

Ó, večná sláva na nebi,
blažená nádej smrteľných,
Jednorodený Vladára,
Synáček Panny prečistej:

Vstať chceme, podaj pravicu,
by vstal aj duch náš striezlivý,
zažal sa Bohu na chválu
a splácal vďaky povinné.

Už vyšiel, žiari Svetlonoš,
už posol slnko zvestuje:
Padajú, miznú nočné tmy:
Nás osvetľuje svätý jas.

Kiež v mysli našej ostávaš,
kiež svetských krás tmu zaháňaš
kiež srdcia čisté zachováš
do posledného konca čias.

Ty, viera, najprv sadená,
do srdca zapuť korene:

S ňou potom teš sa, nádeja,
nad ktorou už len láska čnie.

Bud' sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen

Hominis superne Conditor

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Najvyšší Tvorca človeka,
ktorý sám všetko poriadaš,
zem na tvoj rozkaz vydáva
rody plazov i zvieratstva:

A velikánske zvieratá,
čo na tvoj pokyn oživly,
hľa, tvojich sluhov poslúchať
vše musia v čase príhodnom:

Zlé odžeň od nás žiadosti,
keď slasť ich mocne dvíha sa,
či vplietajú sa v obličaj,
či v práci kradmo zjavia sa.

Daj nám zrieť večné radosti
a daj nám dary milostí:
Spretŕhaj putá nesvárov:
Mier utúž novou úmluvou.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnuci večne v každý čas. Amen.

V SOBOTU

Summae Parens clementiae

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K matutínu

tče, čo shovievavosť máš
najväčšiu, čo stroj vesmíru
riadiš, ó, Bože podstaty
jedinej v troch osobách:

Láskavo, Dobrý, prijmi spev,
ktorý ti plačky pejeme:
Nech s čistým srdcom bez poškvrn
ťa prijímame hojnejšie.

Bedrá a choré útroby
plameňom svätým rozohni,
nech vstanú údy, vezmú zbroj
a škodné pudy zaženú.

A nech my, ktorí rušíme
hodiny nočné spievaním,
všetci sa obohatíme
darmi blaženej otčiny.

To daj nám, Otec láskavý,
i Syn tej istej podstaty,
i s Duchom, ktorý teší nás,
vládnucci večne v každý čas. Amen.

Aurora jam spargit polum

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám

Už zora jasá na nebi
a zemou kráča nový deň:
Slnecné lúče blýskajú:
Sny škodné, všetky tajdite.

Vy, mamy tmy, sa sťahujte:
Nech viny z duše uniknú:
A čo noc strašná priniesla
kôp hriechov, nech už zahynú.

Nech ráno, keď už naposled
ŕa zatúžime uvidieť,
nás dvihne k svetlu ponad svet
a nech sa, jak včul, v piesni chvie.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Jam sol recedit igneus

od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

K nešporám

Už klesá slnko ohnivé:
ó, svetlo večné, Jediné,
blažená svätá Trojica,
ráč vliať nám svetlo do srdca

Jak ráno chvály znely s pier,
tak spievame zas podvečer:
Ráč nám dať niekdy, Velebný,
chváliť ťa s nebies zástupmi.

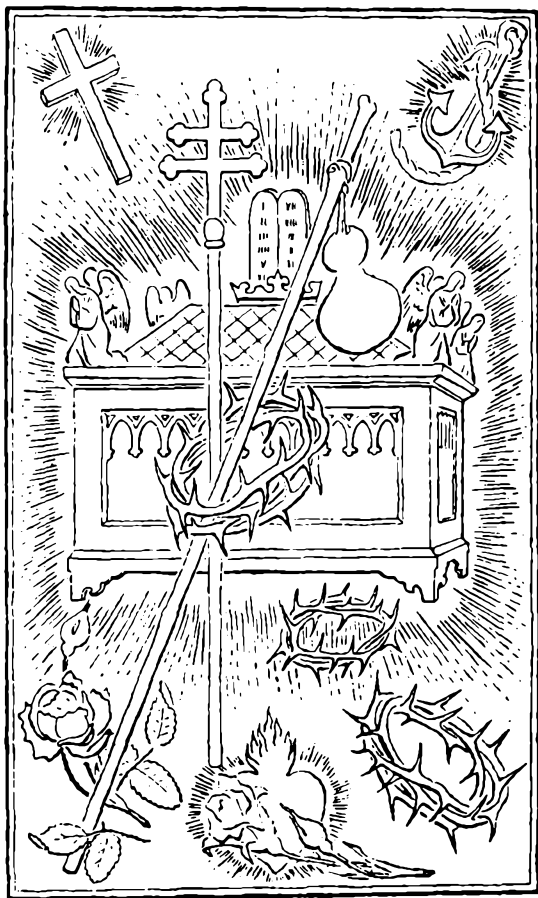
Otcovi a aj Synovi
i tebe, Duchu Svätému,
aká bola, tak nech je vždy
na veky sláva vzdávaná. Amen.

III.

Č A S Ť S P O L O Č N Á

COMMUNE

NA SVIATOK APOŠTOLOV

Exultet orbis gaudiis

azda od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K nešporám

em, plesaj, jasaj v radosti,
v chválach sa kúpte, nebesia:
Bo slávu apoštolov zem
aj hviezdy spolu hlásajú.

Vás, sudcov našich ľudských čias
a pravé svetlá vesmíru,
prosíme v zbožnom vzlykaní:
Čujte hlas našich volaní.

Vy zatvárate nebies chrám
a zámky jedným slovíčkom
otvárate, vás prosíme,
zbavte nás od škvrn škodlivých.

Na pokyn váš sa stratí hneď
slabosť a skvitne odvaha,
uzdravte duše zomdlené
a čnosti rozmnožujte v nás:

Aby, keď príde súdiť nás
na konci sveta Sudca náš,

sme aj my boli účastní
trvalých večných radostí.

Otcovi a aj Synovi
i tebe, Duchu Svätému,
aká bola, tak nej je vždy
na veky sláva vzdávaná. Amen.

Aeterna Christi munera

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K matutínu

Vočité dary Kristove
a slávu apoštolov dnes
velebme v hymnoch víťazných,
v pesničkách srdca jasavých.

Oni sú Cirkvi Vládcovia,
víťazní v boji vodcovia,
rajského dvora vojaci,
jas svetla svetú svietiaci.

Tá viera svätcov pokorná
a pevná nádej veriacich
a ku Kristovi láska, hľa,
tyrana sveta zdrvila.

V nich sláva Otca triumfuje,
v nich Boží Syn sa raduje,
v nich vôľa Ducha Svätého
a nebo plesá radostne.

Otcovi a aj Synovi
i tebe, Duchu Svätému,
aká bola, tak nech je vždy
na veky sláva vzdávaná. Amen.

Tristes erant Apostoli

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K nešporám v čase veľkonočnom

Apoštolovia žiaľili
pre trpký pohreb Ježiša,
ktorého kati bezbožní
prehorkou smrťou zabili.

No pravdomluvný anjel hneď
povedal ženám prorocky:
Naskore Kristus ústne sám
prinesie radosť ovečkám.

Kým apoštolom v úzkostiach
hneď bežia radosť zvestovať,
sám Pán im žiari v ústrety,
nohy mu držia v objatí.

Apoštolovia schýlia sa
do galilejských vrchovín,
želanie splnilo sa im,
Ježiš ich svetlom blaží už.

Ježišu, srdciam na veky
buď veľkonočným plesaním,

pred smrťou hriešnou ochráň nás.
k životu znovuzrodených.

Buď sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz a večne v každý čas. Amen.

Paschale mundo guadium

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

K laudám v čase veľkonočnom

Plesanie veľkonočné nám
zvestuje slnce jasavé,
keď vidia v novom jase už
Apoštolovia Ježiša.

Na tele Krista rany sa
jak hviezdy jasne jagajú;
divia sa, a čo vidia, jak
svedkovia verní hlásajú.

Kráľ Ježiš najláskavejší,
ty srdcia naše vezmi si,
nechže náš jazyk vzdáva vždy
vďak tvojmu menu povinný.

Ježišu, srdciam na veky
bud' veľkonočným plesaním,
pred smrťou hriešnou ochráň nás,
k životu znovuzrodených.

Bud' sláva Bohu Otcovi,
aj Synovi, čo zmŕtvychvstal,
aj Duchu, ktorý teší nás,
teraz a večne v každý čas. Amen.

NA SVIATOK
MUČENÍKA A MUČENÍKOV

Deus, tuorum militum

azda od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

Na sviatok mučeníka k nešporám

, Bože, ty si hrdinov
zisk, odmena a koruna,
keď mučeníka slávime,
z hriechov pút si nás vyslobod'.

On totiž sveta rozkoše
a bludné hody vábivé
za smutno-strastné pokladal,
preto sa k raju ponáhľal.

Udatne bežal ku trestom,
znášal ich mužným so srdcom,
za teba vylial svoju krv
už vlastní za to večný dar.

Preto včuf' vrúcne, Láskavý,
ti svoje prosby šepceme:
Pre mučeníka vífazstvo
odpuš' nám, sluhom, prečiny.

Chvála a sláva trvalá
bud' Otcovi i Synovi
i Duchu Tešitelovi
teraz i věčné na věky. Amen.

Invicte Martyr, unicum

Na sviatok mučenika k laudám

Nepremožený mučeník,
Božieho Syna učeník,
už plesáš nad nepriateľom
víťazne v šťastí nebeskom.

Zásluhou tvojej prímluvy
nech hriech sa od nás odplaví,
odoženi od nás zlo a kal
a rozptýl žitia rmut a žiaľ.

Už tvoje telo nemá pút:
Tak aj nám na pomoci buď,
milosťou Syna Božieho
strhni z nás sveta okovy.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

Sanctorum meritis inclyta gaudia

*pravdepodobne od Rabana Maura asi
780—856.*

Na sviatok mučeníkov k nešporám

Slávme spoločne svätcov slávne radosti
podľa zásluh ich a aj skutky hrdinské:
Dnes nás poháňa mocne srdce velebiť
najvznešenejších víťazov.

Hľa, to od nich sa bláznivý svet odvrátil;
svetom bez plodov, suchým svetom bez kvetov
však tiež pohrdli tvoji nasledovníci,
Ježiš, nebeský dobrý Kráľ.

Divé výbuchy, hrozné hrozby, mučenie
kruté pre teba mali za nepatrné:
Mocné drvivé drápy ustúpiť im musely,
život vnútorný nespásly.

Mečmi sťali ich, ako statok sťali ich:
Žiaden nezaznel ston, ni žiadna žaloba;
ale bez ľaku srdce so svedomím spokojným
trpezlivosť si chránilo.

Ktoré slovičko, ktorý jazyk vyjadrí,
aké dary si mučeníkom pripravil?
Lebo červení krvou spánky venčia si
ligotavými vavrínmi.

Teba, najvyšší, jediný Boh, prosíme,
odpušť viny nám, zažeň všetko škodlivé,
daj nám sluhom mier, aby sme ti spievali
slávu trvalú na veky. Amen.

Christo profusum sanguinem

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

Na sviatok mučeníkov k matutínu

Krv zvelebujme, vyliatu
pre Krista, a aj víťazstvá
mučeníkov a odmenu
nebeských vencov vznešenú.

Premohli strach hrôz pred svetom,
pohrdli tela trestami,
umreli sväto, získali
tak večný život blažený.

Ohňu ich dali napospas
a zubom šeliem divokých
a do pazúrov zúrivých
a zbraniam katov bláznivých.

Ó. nahé visia útroby,
krv svätá z nich von leje sa;
no stoja pevní, nehnutí
skrz milosť žitia večného.

Včul' prosíme ťa, Spasiteľ,
pripoj nás do spoločenstva
raz mučeníkov presvätých
na večné veka v nebesiach. Amen.

Rex gloriose Martyrum

azda od sv. Gregora Veľkého, okolo 540—604.

Na sviatok mučeníkov k laudám

Ó, mučeníkov slávny Kráľ
a vyznavačov koruna,
ty vedieš k veciam nebeským
tých, ktorí zhrdli zemskými.

Schýľ svoje ucho láskavé
k ohlasom našich prosení:
Víťazstvo sväte slávime:
Prepáč nám, čo sme zhrešili.

Ty v mučeníkoch víťazíš
a vyznavačov zachrániš:
Premôž aj naše nečnosti,
Uštedrovateľ milosti.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
Teraz i večné na veky. Amen.

NA SVIATOK VYZNAVAČOV

Iste Confessor Domini

Na sviatok vyznavača k nešporám
a k matutínu

yznavač Pánov, ktorého tak zbožne
po celej zemi chváli úctivý ľud,
v tento deň šťastne zaslúžil si vkročiť
v blažený stánok.

(v tento deň šťastne zaslúžil si česť a
najvyššiu chválu.)

Bol zbožný, múdry, čistý, ponížený
a žil tu zdržanlivo, bez poškvvrny,
zakiaľ dych jeho duše oživoval
telesnú schránku.

Pre jeho známe zásluhy jak často
údy, čo chorľavely tu a tam, keď
násilie chorôb premohly už, znova
získaly spásu.

A preto náš chór rád ho vychvaľuje
a o víťazstvách jeho skvostných spieva,
by jeho prosby skytaly nám pomoc
na večné časy.

Tomu buď sláva, česť a sila stála,
čo Trojjediný na nebeskom tróne
nádherne skveje sa a riadi celý,
celučký vesmír. Amen.

Jesu, Redemptor omnium

Na sviatok vyznavača Veľkňaza k laudám

Ježišu, Vykupiteľ náš,
Veľkňazov večná koruna,
v tento deň láskavejšie čuj
prosiacich sluhov zbožný hlas.

Dnes totiž slávny vyznavač
svätého tvojho mena sa
skveje, keď svätí zbožný ľud
deň jeho zrodu slávnostne.

Správne a múdro pohrdol
rozkošou sveta prchavou
a dostal za to odmenu
večitú medzi anjelmi.

Daj aj nám milosť láskave
po jeho stopách za ním ísť:
Na jeho prosby odpusti
nám všetky škodné nečnosti.

Buď, Kriste, Kráľu láskavý,
ti sláva, taktiež Otcovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz a večné na veky. Amen.

Jesu, corona celsior

Na sviatok vyznavača k laudám

Ježiš, koruna preslávna
a pravda veľmi vznešená.
čo svojmu vyznavačovi
trvalú dávaš odmenu:

Na jeho prosbu zástupu
odpusti hriechy škodlivé,
znič nám vín ťažkú potupu
a strhni z nás pút okovy.

Za rok sa vrátil znova čas,
zažiaril svetlým jasom deň,
keď tento svätec z tela už
sa vystahoval ku hviezdám.

Za márnosť slasti zeme mal
i ligotavé poklady
len za nečisté pokladal,
preto je v nebi bohatý.

Ježiša Kráľa dobrého
jednostaj verne vyznával
a zvody diablov pošliapal
i divé knieža pekelné.

Preslávny v čnosti, vo viere
bol tento pilný vyznavač,
pôstami telo trýznieval,
včuľ za to v nebi hostí sa.

A preto vrúcne, Láskavý,
ti svoje prosby šepceme,
pre jeho veľké zásluhy
odpušť nám hriechy, pokutu.

Bud' Bohu sláva trvalá,
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
vždycky a večné na veky. Amen.

NA SVIATOK PANIEN

Jesu, corona Virginum

od sv. Ambróza, okolo 340—397.

Na sviatok panien k nešporám

ežišu, panien koruna,
ktorého počala tá Mať,
čo po pôrode Panna je,
ráč láskavo nás vyslyšať:

Ty bývaš v bielych ľaliách.
zástupy panien venčia ťa
Ženícha slávou, oslavou,
nevestám si včul' odmenou.

Kdekoľvek kráčaš, za tebou
aj Panny šťastne kráčajú
a chvály svoje spievajú
a hymny sladké skladajú.

Úpenlivo ťa prosíme,
daj našim smyslom posilu,
nech nepoznáme na sebe
rozkladu žiadne trýznenie.

Bud' chvála, sláva, moc a česť
Otcovi, jeho Synovi
i Duchu Tešitelovi
vždycky a věčné na veky. Amen

Virginis Proles Opifexque Matris

Na sviatok Panny Mučenice k matutínu

Ó, Panny Synáček a Tvorca Matky.
Panna Ťa niesla, porodila Panna;
spievame o víťazstve Panny vzišlom
zo slávnej smrti.

Bo šťastná vlastní dvojnásobnú palmu,
za to, že znala skrotiť krehké telo
a tyrana tiež krvižižnivého
premohla hravo.

Ni smrti nezľakla sa, ni hrôz, trapiech
tisícorakých, čo zo smrti vejú,
vyliavši krv, si zaslúžila vstúpiť
v radostné nebo.

Náš dobrý Bože, na jej prosby odpusť
nám všetky prečiny a tresty za ne
by sme ti peli z čistotného srdca
nádhernú pieseň.

Buď sláva Otcovi i Synovi i
tebe, ó, Svätý Duch, čo rovný si im
vo svojej moci, jediný náš Bože,
na večné veky. Amen.

Fortem virili pectore

od kardinála Silvia, † 1603.

Na sviatok nie Panny k nešporám

Chválmeže ženu udatnú,
jak silné srdce mala vždy,
takže včuľ v sláve svätosti
všade sa skveje nádherne.

Ranená láskou nebeskou
pohrdla slasťou pozemskou
a išla mužne k večnosti
po drsnej ceste v úfnosti.

Pôstami telo krotila
a dušu svoju živila
presladkým jedlom modlitieb,
tak už tu našla neba slasť.

Kráľ Ježiš, sila udatných,
čo veľké veci činíš sám,
na prímluvu jej vzhliadni k nám
a vyslyš hlasy prosiacich.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
teraz i večné na veky. Amen.

NA SVIATOK
POSVÄTENIA CHRÁMU

Caelestis urbs Jeruzalem

asi zo 6. storočia.

Na sviatok posvätenia chrámu k nešporám
a k matutínu

Ha, Jeruzalem nebeský.
sladkého mieru zjavenie,
čo zo živého kamenia
až hore k hviezdám týčiš sa,
tisíc ráz tisíc anjelov
ŕa venčí ako nevestu.

Ó, snúbenica blažená,
zdobená slávou Otcovou,
skropená láskou Ženícha,
kráľovná najpôvabnejšia,
oddaná Kristu Kniežaťu,
nebeské sídlo žiarivé!

Skvejú sa brány perlami,
sú otvorené dokorán
a smrteľníci vchádzajú,
čo vytrvali vo čnostiach
a všetky strasti znášali
z lásky ku Kristu Pánovi.

Dobrymi dláta údermi
a mnohou ranou kladiva
sú uhladené kamene,
z ktorých je stavba stavaná
a ozaj umne spojená,
by krásnu klenbu tvorila.

Nuž Bohu Otcu ďakujme,
povinné chvály vzdávajme
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi.
Im buď česť, moc a pochvala
na večné veky trvalá. Amen.

Alto ex Olympi vertice

asi zo 6. storočia.

Na sviatok posvätenia chrámu k laudám

S výšiny nebies, s Olympu,
od Otca najvyššieho k nám
prišiel Syn ako kameň s hôr
vysokých sletel v nížinu,
prekrásne spojil bývanie
nebeské spolu so zemským.

No oné sbory blažených
vždy pokračujú vo chválach
a trojjedného Boha tam
velebia stále piesňami:
K nim poďme, závod v pesničkách
veďme so zbožným Sionom.

Ten chrám, ó, Kráľ náš nebeský,
osvetli svetlom blaživým:
Príď, prosíme Ťa, ku nám, príď
a vyslyš prosby veriacich
a naše srdcia vospolok
rozohrej nebies milosťou

Nech si hlas zbožných veriacich
a vzlyky sluhov prosiacich
blaženej vlasti dary tu
zaslúžia a nech tešia sa,
kým slobodní od tela pút
nevojdú v stánky nebeské.

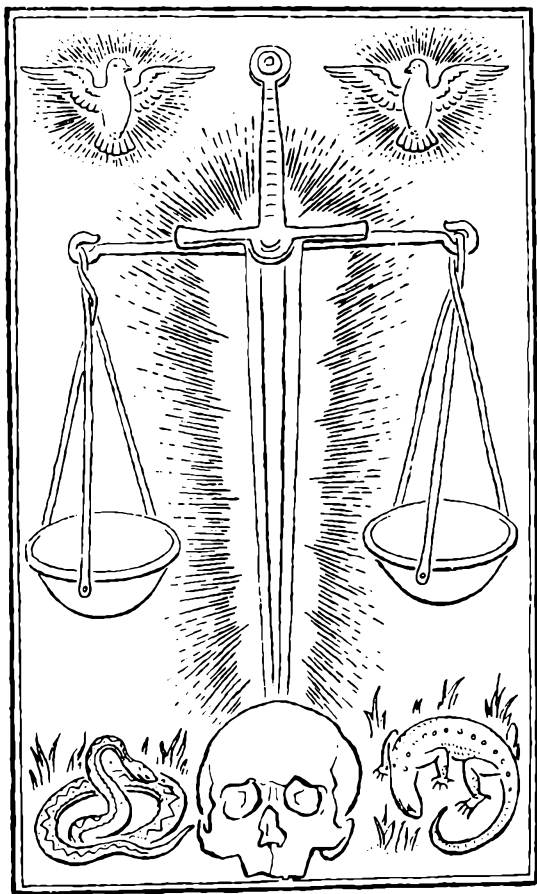
Nuž Bohu Otcu ďakujme,
povinné chvály vzdávajme
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi.
Im buď česť, moc a pochvala
na večné veka trvalá. Amen.

IV.

DIES IRAE, DIES ILLA

Dies irae, dies illa

asi od Tomáša z Celano, okolo 1190—1260.

ten deň hnevu, v deň bezprávia
v prach sa zvráti sveta sláva,
Sybilla a Dávid vravia.

Aký strach nás schváti dravý,
keď sa pred očami zjaví
všetkých skutkov Sudca pravý!

Hlasy trúby, plné čudu,
nad hrobami krajín budú
znieť a volať všetkých k súdu.

Príroda, smrť v žase stíchne,
keď sa každý mŕtvy zdvihne,
k súdu príde, jak len stihne.

Napísaná kniha tu je,
všetky deje obsahuje:
Z nej svet ortiel vypočuje.

Keď si Sudca teda sadne,
vyjaví sa všetko riadne:
Nenechá tak viny žiadne.

Čo len poviem na obranu,
koho vzývať o ochranu,
keď aj svätí bázňou vzplanú?

Kráľu hroznej velebnosti,
spásu dávaš cez milosti,
spas ma, studňa láskavosti.

Ježiš dobrý, nezabudni,
pre mňa si šiel kríž niesť trudný:
Nezatrať ma v ten deň súdny:

Hľadal si ma, ustal v sparne,
vykúpil na kríži zdarne:
Nech to všetko nie je márne.

Spravodlivý Sudca zlostí,
odpušť moje nepravosti,
prv než v hrob dáš moje kosti.

Vzlykám ako vinník čierny,
červeň vín sa v tvári perlí:
Bože, prosím, súd svoj zmierni.

Máriu si zbavil zlostí,
lotra vzal si do milosti,
aj mne dal si nádejnosti.

Prosím to, čo nezaslúžim:
No daj, Dobrý, po čom túžim,
nech sa v oheň nepohrúžim.

Medzi ovce daj ma, Pane,
od baranov odhodlane
oddeliac ma k pravej strane.

Keď už pôjdu zlorečení
do plameňov odsúdení:
Zavolaj ma k vyvoleným.

Prosím vrúcne, úpenlive,
jak prach srdce ľútostivé:
Riad' môj koniec milostive.

Slzavý deň, v ktorý v strachu
zasa vinný človek z prachu
vstane, dostaví sa k súdu.

Preto, Bože, šetri ľudu!
Dobrý Ježiš, Pán náš, daj
všetkým večný pokoj, raj. Amen.

O B S A H :

I.

ČASŤ OBDOBNÁ

Proprium de tempore:

1. V advente:

Creator alme siderum	
— Vznešený Tvorca súhvezdí — — —	23
Verbum supernum prodiens	
— Ó, božské Slovo — — — — —	25
En, clara vox redarguit	
— Hľa, hlaholí už jasný hlas — — —	26

2. Na Vianoce:

Jesu, Redemptor omnium	
— Ježišu, Vykupiteľ náš — — — —	29
A solis ortus cardine	
— Až tam, kde slnko vychádza — — —	31
Crudelis Herodes Deum	
— Čože sa bojíš, Herodes — — — —	33
O sola magnarum urbium	
— Ó, mesto väčšie od veľmiest — — —	35

3. V pôste:

Audi, benigne Conditor					
— Ó, dobrotivý Tvorca náš	--	--	--	--	39
Ex mori docti mystico					
— Podľa obyčaje tajomnej	--	--	--	--	40
O sol salutis intimis					
— Ó, slnce spásy Ježišu	—	--	--	--	42
Vexilla Regis prodeunt					
— Zástavy Krista vejú	--	--	--	--	43
Pange, lingua, gloriosi					
— Veleb, jazyk, slávny zápas	—	--	--	--	45
Lux sex, qui jam peregit					
— Keď bol mužom tridsaťročným	—	--	--	--	47

4. Na Veľkú noc:

Ad regias Agni dapes					
— Pri stole Kráľa Baránka	—	--	--	--	51
Rex sempiternae Caelitum					
— Kráľ večný blahoslavených	--	--	--	--	53
Aurora caelum purpurat					
— Bronie sa zora na nebi	—	--	--	--	55
Victimae paschali					
— Veľkonočnému Baránkovi	—	--	--	--	57

5. Na Turíce:

Veni, Creator Spiritus					
— Prídiže, Tvorčí Duchu	—	--	--	--	61
Jam Christus astra ascenderat					
— Už Kristus vstúpil ku hviezdám	—	--	--	--	63
Beata nobis gaudia					
— Nám bežiaci rok	—	--	--	--	65
Veni, Sancte Spiritus					
— Príď k nám, Duchu Presvätý	—	--	--	--	67

II

ČASŤ PRAVIDELNÁ

Ordinarium:

1. V nedeľu:

Nocte surgentes	
— Vstávajme v noci — — — —	75
Primo die, quo Trinitas	
— Prvého dňa, keď blažená — — —	76
Ecce jam noctis teneantur umbra	
— Ajhľa, už zvoľna rednú nočné tiene —	78
Aeterne rerum Conditor	
— Ó, vecí večný Pôvodca — — — —	79
Jam lucis orto sidere	
— Už vyšla jasná dennica — — — —	81
Nunc, Sancte, nobis, Spiritus	
— Duch Svätý, ktorý rovnako — — —	82
Rector potens, verax Deus	
— Správca mocný, pravý Bože — — —	83
Rerum Deus, tenax vigor	
— Bože, moc, veci držiaci — — — —	84
Lucis Creator optime	
— Stvoriteľ svetla najlepší — — — —	85
Te lucis ante terminum	
— Než rozplynie sa denný jas — — —	86

2. V pondelok:

Somno reffectis artubus	
— Spánkom už údy okrialy — — — —	89
Splendor paternae gloriae	
— Ó, odblesk slávy Otcovej — — —	90
Immense caeli Conditor	
— Nezmerný neba Stvoriteľ — — —	92

3. V utorok:

Consors paterni luminis	
— Účastník svetla Otcovho — — — —	95
Ales diei nuntius	
— Dňa posol okrídlený — — — —	96
Telluris alme Conditor	
— Ó, živný zeme Stvoriteľ — — — —	97

4. Vo stredu:

Rerum Creator optime	
— Najlepší sveta Stvoriteľ — — — —	101
Nox, et tenebrae	
— Tmy nočné, temnoty — — — —	103
Caeli Deus sanctissime	
— Presvätý Bože na nebi — — — —	104

5. Vo štvrtok:

Nox atra rerum contegit	
— Noc čiernym rúchom zakryla — — — —	107
Lux ecce surgit aurea	
— Hľa, vstáva svetlo zlatisté — — — —	108
Magnae Deus potentiae	
— Ó, Bože sily nesmiernej — — — —	109

6. V piatok:

Tu, Trinitatis Unitas	
— Ó, Jednota, ty v Trojici — — — —	113
Aeterna caeli gloria	
— Ó, večná sláva na nebi — — — —	115
Hominis superne Conditor	
— Najvyšší Tvorca človeka — — — —	117

7. V sobotu:

Summae Parens clementiae	
— Otče, čo shovievavosť máš — — — —	121

Aurora jam spargit polum	
— Už zora jasá na nebi — — — —	123
Jam sol recedit igneus	
— Už klesá slnko ohnivé --- -- -- --	124

III.

ČASŤ SPOLOČNÁ

Commune:

1. Na sviatok Apoštolov:

Exultet orbis gaudiis	
— Zem, plesaj, jasaj v radosti — — — —	131
Aeterne Christi munera	
— Večité dary Kristove -- -- -- --	133
Tristes erant Apostoli	
— Apoštolovia žiaľili — -- -- --	134
Paschale mundo gaudium	
— Plesanie veľkonočné — -- -- --	136

2. Na sviatok Mučeníka a mučeníkov:

Deus, tuorum militum	
— Ó, Bože, ty si hrdinov — -- -- --	139
Invicte Martyr, unicum	
— Nepremožený mučeník — — — —	141
Sanctorum meritis	
— Slávme spoločne svätcov — -- -- --	142
Christo profusum sanguinem	
— Krv zvelebujme, vyliatu — — — —	144
Rex gloriose Martyrum	
— Ó, mučeníkov slávny Kráľ — — — —	146

3. Na sviatok Vyznavačov:

Iste Confessor	
— Vyznavač Pánov — — — —	149

Jesu, Redemptor omnium					
— Ježišu, Vykupiteľ náš	—	—	—	—	151
Jesu, corona celsior					
— Ježiš, koruna preslávná	—	—	—	—	152

4. Na sviatok Panien:

Jesu, corona Virginum					
— Ježišu, panien koruna	—	—	--	---	157
Virginis Proles Opifexque Matris					
— Ó, Panny Synáčik a Tvorca Matky	—				159
Fortem virili pectore					
— Chváľmeže ženu údatnú	—	—	—	—	160

5. Na sviatok Posvätenia chrámu:

Caelestis urbs Jeruzalem					
— Hľa, Jeruzalem nebeský	--	—	—	—	163
Alto ex Olympi vertice					
— S výšiny nebies, s Olympu	—	—	—	—	165

IV.

Dies irae, dies illa					
— V ten deň hnevu	--	--	—	—	171

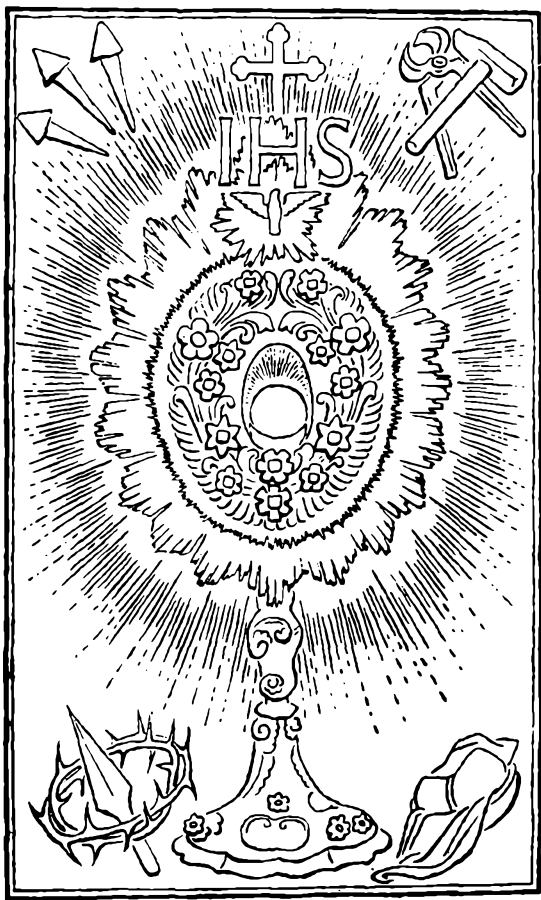

HYMNY

II.

**Hymny, časť II., 4 antifony z Rímskeho bre-
viára a dve sekvencie z Rímskeho misála preložil Jan-
ko Štán a vydal Spolok sv. Vojtecha ako 2. sv. edície
Svet seria D, ktorú rediguje J. E. Bor. Cirkevné
schválenie udelil Biskupský úrad v Spišskej Kapitule
č. 2541/1942 dňa 29. októbra 1942. Upravil prof E. Mako-
vičský. Vytlačila Kníhtlačiareň Spolku sv. Vojtecha r.
1943.**

E U C H A R I S T I C K É
A
C H R I S T O L O G I C K É

EUCHARISTICĚ

**NA SVIATOK
BOŽIEHO TELA**

Lauda, Sion, Salvatorem

od sv. Tomáša Akvinského, 1227—1274.

Sekvencia.

Chváľ, Sione, Spasiteľa,
chváľ pastiera, voditeľa,
v hymnách, piesňach jeho kríž.
Koľko máš síl, toľko snaž sa:
tak je veľká jeho krása,
že ju chváliť nestačíš.

Chvályhodný predmet divný,
životodarný chlieb živý
sláviť Cirkev káže nám.
Ten chlieb nad večerným stolom
lámal dvanásť apoštolom
podľa viery našej Pán.

Buď mu chvála plná, jasná,
slávnosť príjemná a krásna,
v srdci vrúcne plesanie.
Nech dnes prvé stolovanie,
čo si ustanovil, Pane,
úctu od nás dostane.

Hostina nového Kráľa
Baránka nám darovala,

koniec starej slávnosti.
Po starých, hľa, nové časy,
pravda tôňu iste zhasí,
svetlo noc von vyhostí.

Čo sám Kristus obetoval,
chcel, by kňaz vždy obnovoval
verne jemu na pamäť.
Podľa svätých stanov môžeme
chlieb a víno spásy zbožne
dávať svätú za obeť.

Kresťanom sa článok dáva,
že sa z chleba telo stáva,
víno v krv sa zmeňuje.
Čo zrak nezrie, nevie hlava,
overí nám viera pravá,
čo moc vecí zvyšuje.

Pod rôznymi spôsobami,
znakmi, nie však podstatami
ukrytý je pravý Boh.
Telo je sa, krv sa pije:
Kristus celý stále žije
v obidvoch tých spôsoboch.

Nezlámaný, nedelený,
nezdrúzaný, ale celý

dáva sa nám jesť a piť.
Jeden berie, tisíc berie,
prítom všetci v rovnakej miere:
nemôžno ho zmenšiť.

Prijímajú všetci,
s výsledkom však nerovnakým,
pre život, pre zničenie.
Život dobrým, smrť je planým:
hľa, s tým istým prijímaním
pôsobí sa rozlične.

Keď sa potom sviatosť láme,
nezúfajme, pamätajme,
toľko v zlomku prijímame,
koľko v celej hostii.
Podstata sa nedochráme,
vonkajšok sa iba láme:
tým sa postava, ni samotné
telo nijak nezmenší.

Ajhľa, ten chlieb serafínov
pútnikom je stravou živnou:
skutočný chlieb pravých synov,
psom ho hádzať nedajme.
V predobrazoch Písma už je,
s Izákom sa obetuje:

Baránok sa pripravuje:
manna otcom padá v tme.

Pastier dobrý, chlieb náš pravý,
zmiluj sa, ó, preláskavý
Ježiš: pas nás, chráň nás v zdraví:
vezmi si nás do výšavy,
nech tiež zrieme zem živých.
Všetko vieš a možné je ti:
tu nás pasieš, svoje deti:
tam nech stoluje a sedí
každý z nás jak dedič svätý,
brat občanov blažených. Amen. Aleluja.

Pange, lingua, gloriosi

od sv. Tomáša Akvinského, 1227—1274.

K nešporám.

Preslávného Tela divy
veleb, jazyk, tajomné,
i prúd Krvi prívetivý,
čo jak sveta výkupné
vyliat národov Kráľ živý,
Synček Panny vznešenej.

Nám je daný, narodený
z čistej Panny Boh a Kráľ,
chodieval po tejto zemi,
zrnká slova rozsieval,
chvilám svojich dobrodení
potom divný záver dal.

Pri poslednom zmrkávaní
s bratmi k stolu zasadol,
po patričnom rozdávaní
jedál, jak už zákon bol,
za pokrm sám seba pravý
dvanástim sa ponúkol.

Slovo-Telo slovom mení
v telo chleba podstatu;

miesto vína krv sa pení;
smysly vo tmách stoja tu,
iba viera v presvedčení
stíši dušu dojatú.

Takú veľkú sviatosť ctíme
teraz teda skrúsení;
nový zákon zbožne žime,
starý už je zrušený;
čo smyslami necítíme,
nech nám viera doplní.

Otcu, Synu jedinému
chvála buď a plesanie,
sláva, moc a česť ich menu,
taktiež dobrorečenie.
Z obidvoch z nich Plynúcemu
rovnaké buď uctenie. Amen.

Sacris solemniis juncta sint gaudia

od sv. Tomáša Akvinského, 1227—1274.

K matutínu.

Posvätné slávnosti
nech radosť prinesú,
vy, srdca miestnosti,
chvejte sa od plesu;
starý kal, ustúp v diaľ,
nech dnes už nové sú
srdcia, reči a robota.

Večere poslednej
pamiatku svätíme,
v tej chvíli posvätnej
Kristus, jak veríme,
sám bratom podával
baránka, chlieb dľa tej
rady, čo Boh prv otcom dal.

Baránka, predobraz
pojedli za stolom
a včuť Pán Ježiš, kňaz,
sýti ich pokrmom
vlastného tela, hľa:

celé ho jedincom,
celé všetkým ho podáva.

Požívať telo dal
krehkým a skľúčeným
tak isto podával
piť pohár s krvavým
nápojom: Prijmite
môj kalich s mocom tým,
všetci z neho sa napite.

Tak nám tú obetu
Kristus Pán založil,
jej službu presvätú
len kňazom naložil
konať, nuž patrí im,
by každý jedol, pil
z nich a dával aj ostatným.

Svätý chlieb anjelský
je už chlieb ľudí, náš;
vzácný chlieb nebeský,
ty rušíš predobraz;
divná vec: výborný
Pánov chlieb v každý čas
sluha núdzny je, pokorný.

Ó, Bože jediný
v Trojici, prosíme:
navštív nás nevinný,
keď ťa tak chválime:
po svojich cestách nás
veď tam, kam túžime
dôjsť, kde obývaš svetlý jas. Amen.

Verbum supernum prodiens

od sv. Tomáša Akvinského, 1227—1274.

K laudám.

Slovo sa Božie zjavilo,
hoc na pravici ostalo,
ku svojmu dielu odišlo,
k sklonku sa žitia dostalo.

Prv než ho na smrť odovzdal
katanom jeho učeník,
Pán učeníkom sám sa dal
za pokrm žitia milený.

Im pod dvojakým spôsobom
krv, telo svoje predložil,
by dušu, telo, čiastky dve
človeka celkom nasýtiť.

Nám narodil sa ako druh,
stolujúc za pokrm sa dal,
zaplatil smrťou veľký dlh,
odmenou v nebi sám je, Kráľ.

Ó, spásonosná hostia,
otváraš dvere neba, raj,

zlý duch a svet nás dobýja,
pomôž nám, posily nám daj.

Buď trojjednému Pánovi
večitá sláva, veleba,
kiež život večný pripraví
nám, kiez nás vezme do neba. Amen.

NA SVIATOK
NAJDRAHŠEJ KRVI P. N. J. K.

Festivis resonent compita vocibus

K nešporám.

lesom sviatočným zvučte, cesty, rázcestia,
ľudia, nech tvár vám horí slastnou radosťou,
mládež, kráčaj tu v poriadku, i staršina,
s jasom žiarivých pochodní.

Kristus, na tvrdom dreve kríža zmierajúc,
svoju svätú krv vylial z nesčíselných rán,
keď si ctíme ju v spomienkach, nuž sluší sa
aspoň prúdy slz vylievať.

Zhubné nešťastie zastihlo náš ľudský rod
vinou Adama starého: No zasa úplná
svätosť Adama nového a bezhriešnosť
všetkým život nám vrátila.

Keď už všemocný Otec počul žalobu
mocnú Synáčka svojho, bolo potrebné
skôr len krvou ho usmieriť a spasenia
milosť hriešnym nám poskytnúť.

Kto vždy rúcho si v tejto krvi umýva,
ten sa vzdáva od hriechov a prijíma

ruží červených krásu, ktorou anjelom
hneď sa ľúbi aj Kráľovi.

Nech nik od pravej cesty, znova klesajúc,
sa už neschýli, ale nech snaží sa dôjsť
ku poslednému cieľu; slávnú odmenu
dá nám Boh, čo ísť pomáha.

Buď nám, všemocný Otče, milostivý vždy
a nás, ktorých skrze Syna krv si vykúpil,
ktorých premilým Duchom zavše posilníš,
dvíhaj v nebeskú jasnú výš. Amen.

Ira justa Conditoris

K matutínu.

Spravodlivo nahnevaný
Tvorca za trest potopil
vo vodách zem celú hriešnu,
len Noe sa zachránil
v arche: no moc lásky divná
krvou tú zem umyla.

Toľkým dažďom spásonosným
zúrodnela naša zem,
prvej iba trne mala,
vydala včúľ kvetiny;
byliny zlé zmenily sa
v nektar chutný, sladučký.

Had sa strašný ukryl zaraz,
zahodil svoj smrtný jed,
zvierat krvavý boj veľmi
divý prestal zúriť hneď:
To krotkého, raneného
Baránka je víľazstvo.

Ó, ty nevyspytateľná
hĺbka božej múdrosti!

Ó, ty hlasnej chvály hodná
srdca sladká žičlivosť!
Sluha zaslúžil si umrieť,
Kráľ sám umyl poškvrrnu.

Keď my hriechmi stále zveme
od Sudcu zas ťažký trest,
kiež nás vezme pod ochranu
vrava krvi prítomnej;
tak zla príval blížiaci sa
iste od nás odíde.

Nech ťa chváli vykúpený
svet, čo chránil milý dar,
ó, ty slávny Pôvodca a
Vodca spásy večitej,
ktorý s Otcom, Duchom Svätým
kráľuješ sám blažene. Amen.

Salvete, Christi vulnera

K laudám.

Zdravstvujte, rany Kristove,
nesmiernej lásky dôkazy,
zkiad' vytekajú jednotaj
potoky krvi červenej.

Jagotom hviezdy cloníte,
vôňou ruže a balzamy,
ccnou kamene indické,
sladkosťou plášte medové,

Je otvorený doktorán
skrze vás azyl našich sŕdc;
sem nikdy vniknúť nemôže
bes nepriateľov strašiacich.

V paláci súdnom koľko rán
rád prijal nahý Kristus Pán!
A koľko kvapiek krvavých
vyteklo kožou zraňanou!

Ctihodné čelo spichala
koruna, ó, žiaľ, trňová
a otupené klinčiská
mu nohy, ruky preklaly.

Keď však už dušu vydýchol
z lásky a vôle slobodnej,
hrud' prebodla mu kopija
a potoky dva vytryskly.

By spása bola úplná,
ho zatvorili v úzky hrob;
on nepamätal na seba,
pre seba krvi nenechal.

Sem poďte, na ktorých
je hriechov špina kazivá:
Kto v tomto spásky kúpeli
sa umyje, sa očistí.

Ďakujme Sediacemu tam
na Otca mocnej pravici,
on krvou si nás vykúpil
a Svätým Duchom posilnil. Amen.

**NA SVIATOK
NAJSVÄTEJŠIEHO SRDCA
JEŽIŠOVHO**

En, ut superba criminum

z roku 1765.

K nešporám.

la, koľké veľké poklesky
a hrozné naše prečiny
zranily Srdce nevinné,
čo si to nezaslúžilo.

Kopiji balancujúcej
cieľ daly naše poklesky,
smrteľné hriechy zostrily
železo tvrdej ručnice.

Z otvoru Srdca vytryskla
jednotná Cirkev v Kristovi:
Ten otvor k spáse človeka
zrobil sa arche na boku.

Ztiad' večná milosť vyteká
jak rieka sedemramenná,
by sme si v krvi Baránka
umyli zašpinený šat.

Hanba je k hriechom vracaf sa,
bo trýznia Srdce blažené:
No nech nám srdcia súperia
s plameňmi, lásky náznakmi.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo leješ milosť zo srdca,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

Auctor beate saeculi

z roku 1765.

K matutínu.

Blažený sveta Stvoriteľ,
ó, Kriste, všetkých Spasiteľ,
svetlo zo svetla Otcovho,
Boh pravý z Boha pravého:

Láska ťa prinútila vziať
si naše telo smrteľné,
ty, nový Adam, vraciaš nám,
čo onen starý odniesol.

Hľa, láske, živnej tvorkyni
zeme a mora, súhvezdí,
sa uľútilo otcov chýb,
preto nám putá pretrhla.

Nech zo srdca ti nezmizne
moc tejto lásky vznešenej:
Zo žriedla tohto čerpajte
vždy odpustenie milostné.

Preto ním prešla kopija,
preto ho rany strýznily,

žeby nás umyl od poškvín
vlnami vody krvavej.

Buď sláva tebe, Ježíšu,
čo leješ milosť zo srdca,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

Cor arca, legem continens

z roku 1765.

K laudám.

Ó, Srdce, archu smluvy máš
nie dávnej starej poroby,
lež odpustenia, milosti,
lež pravej milosrdnosti.

Ó, Srdce novej úmluvy,
svätyňa neznesvätená,
chrám nad starý chrám svätejší,
pás nad ten v zdrapoch cennejší.

Láska ťa obdarovala
jazvami roztvorených rán,
aby sme uctievali jej
neviditeľné zranenia.

Pre toto lásky znamenie
krvavo trpel, tajomne,
dvojakú takto obeť
kňaz Kristus pre nás prinesol.

Kto lásku nesplácal by zas
len láskou, kto by, spasený,

netúžil za ním, kto by tu
v Srdci stan večný nenašiel?

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo leješ milosť zo srdca,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

CHRISTOLOGICKÉ

NA SVIATOK
MENA JEŽIŠOVHO

Jesu, dulcis memoria

zo školy sv. Bernarda, z konca 12. storočia,
alebo z počiatku 13. storočia.

K nešporám.

ed', Ježiš sladký, spomínam
na teba, v srdci radosť mám:
No nad med, nad všetko, čo znám,
sladšie je, keď si pri mne sám.

Nič sa tak vrúčne nenôti,
nič milšie nečuť v dojatí,
nič sladšieho v um nesleťi,
ako ty, Ježiš, ako ty.

Nádej tých, čo sa kajajú,
láska tých, čo ťa žiadajú,
dobro tých, čo ťa volajú,
no čos' tým, čo ťa poznajú?

To jazyk nevie povedať,
ni sa ti nedá napísať:
Len ten, čo skúsil, môže znať,
čo je to Krista milovať.

Buď radost naša, Ježiš náš,
čo odmenou nám budeš raz:
Ty len buď našej slávy jas
na večné veky v každý čas. Amen.

Jesu, Rex admirabilis

*zo školy sv. Bernarda, z konca 12. storočia,
alebo z počiatku 13. storočia.*

K matutínu.

Ježiš, Kráľ najpodivnejší
a víťaz najvznešenejší,
nevýslovný mok najsladší,
žiadúcný celý najdrahší.

Keď prídeš v srdca nášho sieň,
zjasá v ňom pravda, zmizne tieň
márností svetských ako sen
a vnútri zblkne láska len.

Ježiš, srdc našich sladký mok,
zdroj živý, tryskáš vozvysok,
prevýšiš slasti každej tok
i túžby, ničiac zármutok.

Ježiša všetci vyznajte
a lásku jeho žiadajte
a usilovne hľadajte
a horlivo ho volajte.

Ježiš, nech hlas náš zvestuje
Ťa a náš život zjavuje
a nech Ťa srdce miluje
dneska a večne na veky. Amen.

Jesu, decus angelicum

*zo školy sv. Bernarda, z konca 12. storočia,
alebo z počiatku 13. storočia.*

K laudám.

Anjelov, Ježiš, ples a jas,
presladkej piesne v ušiach hlas,
podivný v ústach medu plášť,
nektaru rajská v srdci slasť.

Kto teba je, má väčší hlad,
kto teba pije, zas má smäd,
po inom nevie túžievať,
len po tebe, bo má Ťa rád.

Môj Ježiš, meno najsladšie,
nádeja, túžba, vzlyk duše!
Vábia Ťa najpobožnejšie
slzy a srdce najtichšie.

Ó, Pane, s nami stále buď,
rozjasni svetlom našu hrud':
Odožen z mysle tmavý blud,
daj svetlu sladký slasti prúd.

Ó, Ježiš, Matky Panny kvet,
presladkej lásky našej stred,
chválu, česť, nad ktorú už niet,
nech vzdá ti blažený tvoj svet. Amen.

NA SVIATOK
PREMENENIA P. N. J. K.

Quicumque Christum quaeritis

od Aurelia Clementa Prudentia 348—405.

K nešporám a k matutínu.

y, ktorí Krista hľadáte,
dvihnite oči k výšavam:

tam sa vám uzrieť podarí
znamenie večnej nádhery.

Vidíte čosi ako jas,
čo nikde konca nepozná,
vysoký, vzácny, bez konca,
starší než chaos, nebesia.

To pohanov je onen Kráľ
i ľudu židovského Kráľ,
slúbený Abrahámovi
a večne jeho semenu.

Jak svedčia o tom Proroci
a tí istí aj hlásajú,
Žltovateľ a Otec nám
káže ho slúchať, veriť mu.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo maličkým sa zjavuješ,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

Lux alma, Jesu, mentuim

od Jakuba Gil.

K laudám.

Ó, Ježiš, myslí dobrý jas,
bo srdcia obnovuješ nám,
mrákavy hriechov rozháňaš
a sladkosťou nás naplňaš.

Jak šťastný, koho navštíviš!
Kráľ na pravici Otcovej,
ó, vlasti svetlo presladké,
čo nemôž' chytiť smyslami.

Ó, odblesk slávy Otcovej,
nepochopiteľná láska,
nám plnosť lásky podaruj
skrz svoju vzácnu prítomnosť.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo maličkým sa zjavuješ,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

**NA SVIATOK
NANEBEVSTÚPENIA PÁNA**

Salutis humanae Sator

od Urbana VIII., 1623—1644.

K nešporám.

, ľudskej spásky rozsieváč,
ty tvorca sveta spasených,
Ježišu, rozkoš srdc a slasť
a čisté svetlo ľúbiacich:

Akáže neha pohla ťa,
že berieš naše prečiny,
smrť podstupuješ nevinný,
nás smrti takto zbavuješ.

Prenikáš chaos podsvetia,
okovy väzňom odberáš;
ty víťaz v triumfe preslávnom
k pravici Otca zasadáš.

Súcitnosť sladká káže ti
nás od škôd hriechu uzdraviť
a hodných tvojho pohľadu
obdariť svetlom blaženým.

Ty, vodca cesta ku hviezdám,
bud' cieľom našim túženiam,
bud' v nariekaní radosťou,
bud' žitia sladkou odmenou. Amen.

Aeterne Rex altissime

1—4 strofa od sv. Ambróza, ostatok z 5. stor.

K matutínu.

Ó, večný Kráľu najvyšší
a Vykupiteľ veriacich,
smrť premožená dala ti
triumf slávy ozaj najväčšej:

Už vystupuješ v hviezdny kraj,
kde Otec tvoj ťa zavolať,
bys' nie jak človek, lež jak Boh
nad vecmi vládol všetkými:

Korí sa ríša trojitá,
i na nebi i na zemi
i pod zemou už chváli ťa,
poslušná zhýba kolená.

Veľmi sa divia anjeli,
keď vykúpenie zazreli:
Hreší telo, zmýva telo,
vládne Boh Syn, Božie Telo.

Ty sám buď našou radosťou,
odmena v nebi ukrytá,

ty vládneš sveta sústavou,
premáhaš zemské prelesti.

Nuž prosíme ťa pokorne,
hriechy nám všetky odpusti
a srdcia dvihni k výšine
zdvihadlom svojej milosti.

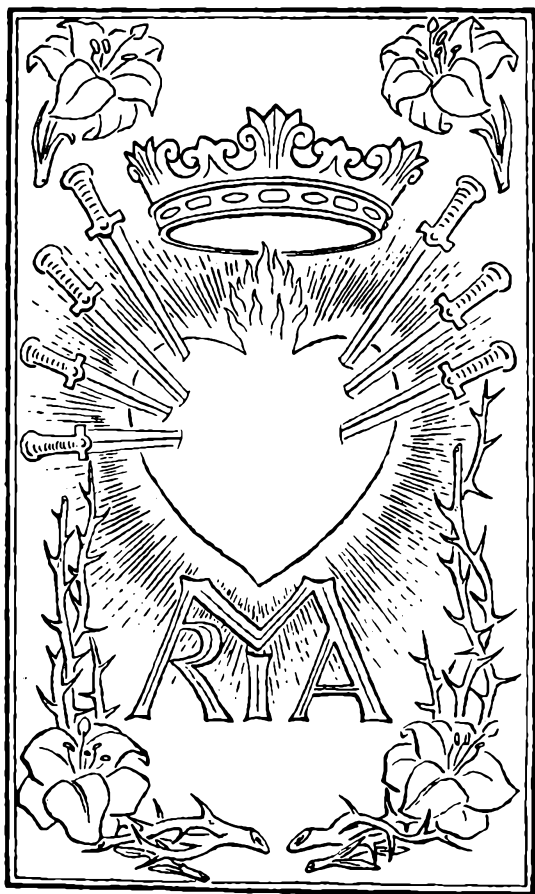
Keď v jasnom oblaku sám raz
zjavíš sa náhle súdiť nás,
odpusti tresty za viny
a vráť nám dávne koruny.

Buď sláva tebe, Ježišu,
ktorý sa vraciaš do neba,
aj Otcu, Duchu živnému
teraz i večné na veky. Amen.

II.

MARIÁNSKE

SPOLOČNÉ

(COMMUNE)

Ave, matris stella

asi z 11. storočia.

K nešporám.

dravas, hviezdaorská,
Božia Matka dobrá,
pritom stále Panna,
šťastná nebies brána.

Gabriel ti sniesol
s neba pozdrav Ave,
posilni nás v mieri,
meniac meno Eva.

Rozviaž putá hriešnych,
prines svetlo slepým,
zažeň krehkosť našu,
pros za nás vždy dobro.

Ukáž, že si Matka,
by nás skrze teba
vyslyšal ten, čo sa
pre nás zrodil z teba.

Panna najvzácnejšia,
mierna nado všetky,

slobodných už od vín
miernymi nás učiň.

Očisti náš život,
voď nás cestou istou,
by sme Krista zreli,
jasajúci s tebou.

Chvála Bohu Otcu,
buď i Kristu sláva
i Svätému Duchu,
trom buď úcta jedna. Amen.

Quem terra, pontus, sidera

od Venantia Fortunata, 536—610.

K matutínu.

Ktorého more, nebo, zem
velebia, chvália, zvestujú,
Vladára v svete trojitom
ukrýva lono Márie.

Ktorému slúžia s vesmírom
mesiac a slnko, toho, hľa,
ukrýva život panenský,
zjasnený božou milosťou.

Ó, materinstvo blažené,
najvyšší Syn tvoj, Stvoriteľ,
čo v rúčke svojej drží svet,
sa zavrel v lone panenskom.

Blažená, nebom zvolená,
Rodička z Ducha Svätého,
skrz tvoje lono prišiel k nám
Pán, vytúžený národmi.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo z Panny si sa narodil,
aj Otcu, Duchu živnému,
dneska a večné na veky. Amen.

Ó gloriosa virginum

od Venantia Fortunata, 536—610.

K laudám.

Preslávná medzi Pannami,
ó, povýšená nad hviezdy,
ktorý ťa stvoril, toho si
jak dieťa prsom kojila.

Čo biedna Eva stratila,
ty nám to vraciaš skrz svoj plod,
by žiaľni k hviezdám mohli vojsť,
otváraš bránu nebeskú.

Tys' brána Kráľa veľkého
a jasná svetla dvorana,
velebte, všetky národy,
skrz Pannu spásu, danú nám.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo si sa z Panny narodil,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

Memento, rerum Conditor

Ku kompletóriu.

Stvoriteľ sveta, pamätaj,
že nášho tela podobu
si prijal, keď si zrodil sa
z života Panny svätého.

Mária, Matka milosti,
presladká milosrdná Mať,
chráň si nás pred nepriateľom,
prijmi nás v smrti hodine.

Buď sláva tebe, Ježišu,
čo z Panny si sa narodil,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

OBDOBNÉ

(PROPRIUM)

**NA SVIATOK
SEDEMBOLESTNEJ P. MÁRIE**

Jam toto subitus

pravdepodobne od C. Palumbellu z 18. stor.

K nešporám.

čuť už na celé nebo, večer, zaľahni,
slnko bolesťou ohlušené, zhasni deň,
keď ja divadlo vraždy krutej spomínam,
ten čin strašný a ohavný.

Svedkom očitým ty si bola, Matka, tam,
v mukách plynúca, nesúc srdce, diamant,
pokým na kríži visel Syn tvoj smrteľnom,
ach, tak hlboko vzlykajúc.

Syn tvoj ti visí pred očami, ubitý
nemilosrdným mučením, Syn s ranami
roztvorenými; koľkýmiže ostňami
ťa to prebodlo, zranilo.

Óvi! Buchnáty, chrchle, facky, zranenia,
klince, aloe, huba, kopija,
smäd, žľč, tŕne, krv, koľko rôznych mučidiel
dobré srdce ti trýznilo!

Zatiaľ si stála, Panna, súc vznešenejšia
nad mučeníkov všetkých: to je nový div,

že ty toľkými prebodnutá strašnými
bôľmi, zmierajúc nezmieraš.

Buď česť, sláva a chvála svätej Trojici,
od nej žiadam si úpenlivo, pokorne
silu, podobnú sile Panny, ktorá ju
mala v položení zlom. Amen.

O quot undis lacrimarum

pravdepodobne od C. Palumbellu z 18. stor.

K matutínu.

V koľkých vlnách slz a v koľkých
bôľoch pláva žalostná
Panna Matka, keď tak vidí,
ako jej Syn, s krvavého
kríža dolu složený,
včul' už leží mŕtvy, siný
v panenskom jej náruči.

Ústa sladké, nežnú hrud' a
boky jeho najsladšie,
pravú ruku doráňanú,
ľavú ruku preklatú,
nohy krvou sčervenale
zmáča žiaľne slzami.

Sto a tisíc razy hladká
jeho hrud' a ramená
v tesnom objatí; ach, Matka
táto všetky zranenia
jeho túli k sebe, tonie
celá v bozkoch bolesti.

Matka, zaprisaháme ťa
skrze slz tých potoky,
skrze Syna smutný pohreb,
skrze rany červené,
túto bolesť svojho srdca
do našich srdc složiť ráč.

Otcovi a Synovi a
Duchu spoluvečnému,
Trojici buď najvyššej vždy
pravá sláva večitá,
stála chvála neskonalá,
úcta dnes a v každý čas. Amen.

Summae Deus clementiae

pravdepodobne od C. Palumbellu z 18. stor.

K laudám.

Ó, Bože najláskavejší,
ráč nám dať milosť rozjímať
o siedmich Panny bolestiach
a ranách Syna Ježiša.

Kiež toľké slzy Rodičky
Božej nám spásu prinesú,
veď nimi mohol by si svet
celučký umyť od hriechov.

Kiež rozjímanie žalostné
o piatich ranách Ježiša,
kiež aj tie Panny bolesti
nám dajú večné radosti.

Buď sláva tebe, Ježišu,
ktorý si trpel za sluhov,
aj Otcu, Duchu živnému
teraz i večné na veki. Amen.

Stabat Mater dolorosa

pravdepodobne od Jacopone da Todi 1306.

Sekvencia.

Stála Matka bolestivá
pri kríži jak slza živá,
až na ňom Syn odvisol.

A jej dušu vzlykajúcu,
užialenú, stonajúcu
sedmory meč prenikol.

Ó, jak smutná, doráňaná
bola oná požehnaná
Matka Syna Božieho!

Aké žiaľne žiale žala,
keď si zbožná prezerala
muky Syna slávneho.

Ktože by z nás nezaplakal,
keď by videl, aké Matka
Krista znáša súženie?

Ktože by ju neľutoval,
keď by zbožne pozoroval
jej a Syna trápenie?

Pre hriech ľudu bezbožného
vidí Syna mučeného,
trýzneniu sa podrobil.

Zrie, jak Syn jej premilený
dokonáva opustený
a jak dušu vypustil.

Dajže, Matka, lásky studňa,
žiaľ nech cítim, čo Ťa putná,
kiež by aj mňa zachvátil.

Kiež aj moje srdce vzplanie,
Krista ľúbiť neprestane,
by som sa mu zapáčil.

Svätá Matka, Krista rany,
ktoré dostal križovaný,
hlboko mi v srdce vtlač.

Svojho Syna raneného,
za mňa z lásky trpiaceho
muky so mnou deliť ráč.

Daj, nech s tebou zbožne kvílím,
s Križovaným sústrasť cítim,
kým len budem tuná žiť.

Pod krížom stáť s tebou v bóli,
túžim, aby sme tak mohli
spolu lkať a žalostiť.

Panna panien prevznešená,
daj mi, ku mne naklonená,
nech vždy s tebou nariekam.

Nech smrť Krista nosím verne,
pomáham mu kríž niesť denne,
rany jeho uctievam.

Daj, nech rany porania ma,
svätý kríž nech opíja ma
a krv Syna Božieho.

Nech ma nežhne oheň zhubný,
ochranu a pomoc sľúb mi
v ten deň súdu hrozného.

Kriste, keď zo sveta vyjdem,
nech skrz tvoju Matku prídem
do víťazstva slávneho.

Keď už telo iste skoná,
nech má duša bezúhonná
slávu žitia rajského. Amen. Aleluja.

**NA SVIATOK
NEPOŠKVRNENÉHO
POČATIA PANNY MÁRIE**

Praeclara custos Virginem

K matutínu.

chrana Panien vznešená,

Mať Božia neporušená,

ó, brána siene nebeskej,

ó, nádej naša. rajska slasť.

Lalia medzi trňami,

ó, holubička najkrajšia,

prút, ktorý ženie z koreňa

pre naše rany spasenie.

Pre hada veža neschodná,

priateľská hviezda tonúcich,

zachráň nás od lstí všelikých,

veď si nás svojím svetlom vpred.

Omylov tiene rozožen

a odstráň klamné skaliská,

nám, v toľkých vodách blúdiacim,

smer cesty ukáž bezpečný.

Buď sláva tebe, Ježišu,

zrodený z Panny Márie,

i Otcu, Duchu živnému

dneska a večne na veky. Amen.

**NA SVIATOK
ZJAVENIA PANNY MÁRIE**

Te dicimus praeconio

K matutínu.

piesňach ťa hlasne chválime,
Nepoškvrnená Božia Mať,
láskavá našim vzývaniam
ráč milostnú dať odmenu.

Potomci hriešni Adama,
v hriechu sa na svet rodíme;
veríme, Panna, že len ty
nepoznáš škvrnu dedičnú.

Drakovu hlavu závistnú
ty šliapeš svojou stupajou
a nepoškvrneného máš
iba ty slávu počatia.

Ozdoba rodu ľudského,
čo ničíš vinu Evinu,
ochraňuj si nás prosiacich
a dvíhaj vždy sa rútiacich.

Hadove lstivé útoky
nazpät vždy mocne odrážaj,

by skrze teba mohli sme
požívať slasti nebeské.

Buď sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

Aurora soli praevia

K laudám.

Zora, čo slnce zvestuješ,
spasenia šťastná poslica,
vzýva Ťa, Panna, v nočných tmách
tvoj pobožný ľud v modlitbách.

Divý prúd vody ničivej
stíha nás v hĺbky priepastné,
no utíšia sa príboje,
keď, Archa smluvy, kráčaš tu.

Zatiaľ čo zem je vyprahlá,
ty sama vlahu rosy máš;
a zas, keď zem sa zarosí,
bez škvrny sama ostávaš.

Dohora dvíha hlavu had,
by v tvár ti strekol smrtný jed,
no ty si hlavu úlisnú
prišliapla nohou, víťazná.

Láskavá Matka, vzhliadni k nám,
čuj naše prosby, kvílenia,
víťazíš večne nad peklom,
v boji nás ochráň pred diablom.

Bud' sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

Omnis expertem maculae Mariam

K druhým nešporám.

Mária čistá nemá žiadnej viny,
najvyšší viery učiteľ tak učí;
radostne oslavuje veriaci zem
víťazstvo Panny.

Dievčatku prostému sa sama zjaví
Panna a strachov úzkostných ju zbaví,
že bez poškrvny počatá je, vraví
presväťou perou.

Ó, šťastná z jaskýň, objavená skrze
zjavenie Matky Božej, ctihodný lom,
zkiad' vody životodarné sa lejú
v bohatých prúdoch.

Sem prúdia húfne zbožné sbory od nás,
sem pútnici sa náhlia z diaľnych krajín
a vzlykajú a vrúcne prosia pomoc
premocnej Panny.

Prosiacich slzy Matka vypočúva,
želaným zdravím biednych obdarúva,

už vyslyšaní vracajú sa v úval
otčiny svojej.

**Keď si sa zľutovala, Panna, nad ich biedou,
aj nám buď na pomoci v našich trapiech,
vypros nám smutným preradosť slasti
večného žitia. Amen.**

**NA SVIATOK
SVÄTÉHO RUŽENCA**

Caelestis aulae nuntius

azda od P. Ricchiniho z r. 1757.

K prvým nešporám.

Hľa, posol ríše nebeskej,
čo Božie taje zjavuje,
milostiplnú zdraví už
Pannu a Bohorodičku.

Hľa, Panna ide navštíviť
príbuznú, Matku Jánovu,
on, v živote súc, plesaním
zvestuje Krista prítomnosť.

Slovo, čo vyšlo pred vekmi
z podstaty Otca, rodí sa,
hľa, z lona Panny Matičky
jak malé Dieťa smrteľné.

Hľa, chlapca v chráme predstavia,
zákonodarca poslúcha
zákon, tu Vykupiteľa
chudobný darček vykúpi.

Hľa, za strateným narieka,
no hneď ho v chráme nachádza

radostne, ako učí tam,
čo mysle kňazov nevedia.

Buď sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

In monte olivis consito

azda od P. Ricchiniho z r. 1757.

K matutínu.

Na Hore Olivovej sa
modlí a klesá Spasiteľ,
v úzkostiach kvíli, nemá sil,
krvou je celý spotený.

Už zradeného zradcom ho
trýznia a vlečú ku trestom,
povrazmi viažu drsnými
a bijú, tlčú do krvi.

Koruna hanby, pletená
zo silných trňov, venčí ho,
Vladára slávy, ktorý má
plášť purpurový odený.

Kríž trojnásobnej ťažoby
niesť musí hore na vrchol,
hoci sa potí, stráca dych
a na zem padá bez seba.

Pribitý na kríž nešťastný,
nevinný medzi zločincov,

ešte sa modlí za katov,
až dušu celkom vydýchne.

Bud' sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večné na veky. Amen.

Jam morte, victor, obruta

azda od P. Ricchiniho z r. 1757.

K laudám.

Nad smrťou zvíťazivši už,
vracia sa Kristus z predpekia.
keď zlámal hriechov okovy,
otvára vráta nebeské.

Ľudia ho dosť už videli,
vracia sa teraz do neba,
k pravici Otca sadá si
jak slávy spolumajiteľ.

Svätého Ducha, ktorého
prv učeníkom prisľúbil,
im zarmúteným posiela
v ohnivých lásky jazykoch.

Od tiaže tela slobodná
vznáša sa Panna ku hviezdám,
nebo ju prijme v plesaní,
zvlášť anjeli jej spievajú.

Dva razy po šesť jasných hviezd
má vznešená Mať na hlave,
v blízkosti trónu Synovho
nad všetkým vládne stvorením. Amen.

Te gestientem gaudiis

azda od P. Ricchiniho z r. 1757.

K druhým nešporám.

Ó, Panna, Matka, slávime
Ťa usmievavú radostne
a doráňanú bolestne,
odenú večne slávnostne.

Ó, zdravstvuj, šťastná v radosti
pri počatí, pri návšteve,
pôrode, obetovaní,
i keď ho nájdeš, šťastná Mať.

Ó, zdravstvuj v bôli, ktorá si
prežila v srdci trýznenie,
križ, mdloby, trne Synáčka,
ó, Mučeníkov Kráľovná.

Ó, zdravstvuj v Syna víťazstvách,
v zábleskoch Potešiteľa,
v poctách a jase kráľovstva
žiariaca slávna Kráľovná.

Národy, poďte, trhajte
si ruže z týchto tajomstiev

a vite vence pre dobrú
Matičku lásky prekrásnej.

Buď sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Ducha živnému
dneska a večne na veky. Amen.

MARIÁNSKE ANTIFÓNY

Alma Redemptoris Mater

Hermann Contractus 1013—1054.

Od adventu po Hromnice.

Slávna Matka Spasiteľa,
brána nebies otvorená,
hviezdaorská s jasom skvúcim,
pomáhaj nám padajúcim,

ktorí z hriechu povstať chceme:
Stoj tu pri nás každodenne,
ty, čoš' porodila svätá
Stvoriteľa, svoje dieťa.

Pred pôrodom, po ňom biela
Panna, čo z úst Gabriela
čulas' ono ave, ave,
za nás hriešnych pros tam v sláve.

Ave, Regina caelorum

z 11.—12. storočia.

Od Hromníc po Veľkú noc.

Zdravas', Kráľovná nebeská,
zdravas', ó, Pani anjelská:
Plesaj, brána, koreň Jesse,
ktorý svetú svetlo nesie:

Teš sa, Panna najslávnejšia,
zo všetkých ty najpeknejšia,
jasaj, ó, ty veľmi čistá,
a pros za nás Boha Krista.

Regina caeli, laetare

z 12. storočia.

Od Veľkej noci po sviatok Najsv. Trojice.

Raduj sa, nebies Kráľovná, aleluja.
Koho nosiť bolas' hodná, aleluja,
zmŕtvychvstal, jak predpovedal, aleluja:
toho pros vždy za nás Boha, aleluja.

Salve, Regina

Pravdepodobne Hermann Contractus
1013—1054.

Od sviatku Najsv. Trojice po advent.

Zdravas', Kráľovná, Matka vždy milosrdná,
život, sladkosť i naša nádej, zdravas'.

K tebe voláme, vyhnaní synovia Evy,
k tebe vzdycháme, kvíliaci a plačúci v tomto
slzavom údolí.

A preto teda, naša Orodovnica,
obráť k nám tie svoje milosrdné oči.

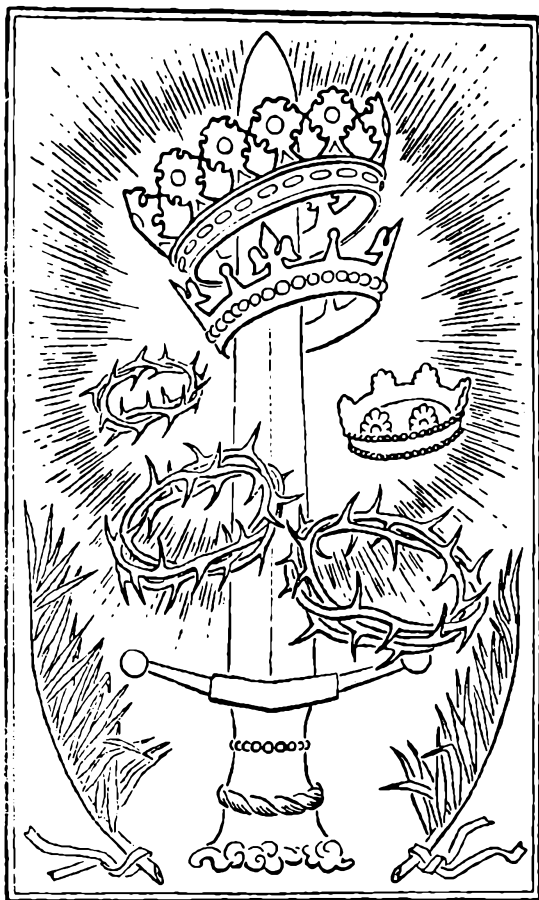
A nám po tomto vyhnanstve ukáž Ježiša,
požehnaný plod svojho života.

Ó, milostivá, ó, dobrotivá,
ó, sladká Panna Mária.

Č A S Ť V L A S T N Á
S V I A T K O M S V Ä T Ý C H
(P R O P R I U M S A N C T O R U M)

**NA SVIATOK
NEVINIATOK**

Audit tyranus anxius

od Aurelia Clementa Prudentia, 348—405.

K matutínu.

úzkostiach tyran počúva,
že Knieža kráľov už je tu.
ktorý mal Izraela viesť
a zaujať trón Dávidov.

Tá zvesť mu rozum zmútila:
Nástupník tu je, vyženie
nás: Chod'te, kati, berte zbraň,
naplňte krvou belčovy.

Čo za osoh je z tohto zla?
Čo mu tá vražda pomohla?
Sám medzi toľko mŕtvymi
Kristus sa živý zachránil.

Bud' sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

Salvete, flores Martyrum

od Aurelia Clementa Prudentia, 348—405.

K laudám.

Vy, mučeníkov kvetiny,
zdravstvujte, Kristov nepriateľ
na svite žitia zničil vás
jak víchor ruže v rozvitku.

Jak prvá obeť za Krista,
jak mladá črieda baránkov,
nevinné, s palmou, s vencami
hráte sa vedľa oltára.

Buď sláva tebe, Ježišu,
zrodený z Panny Márie,
i Otcu, Duchu živnému
dneska a večne na veky. Amen.

NA SVIATOK
SVÄTÉHO JOZEFA

Te, Joseph, celebrant

K nešporám.

Teba, Jozef. nech slávia sbory nebeské.
teba chóry nech chvália všetky kresťanské,
slávny v zásluhách žil si s Pannou vznešenou.
v čistom spojený manželstve.

Keď si žasol, že počala plod prevzácný,
srdce zúfalstvom zachvelo sa, anjel však
stíšil ňu, že to Dieťaťko sa počalo
z Ducha Svätého dýchnutia.

Pána objímaš, sprevádzaš ho v úteku
žiaľnom do krajín ďalekého Egypta;
hľadáš, nachádzaš si ho v Jeruzaleme,
slzy miešajúc s radosťou.

Nás až po smrti zbožný osud oblaží,
keď dľa zásluh nám skvitne palma preslávna:
Ty však živý si v divnom šťastí živil sa
Bohom, rovný súc blaženým.

Maj, ó, Trojica, s prosiacimi súcitnosť,
skrze zásluhy Jozefa daj nám ku hviezdám
vstúpiť, by sme ti ustavične spievali
milú pesničku na chválu. Amen.

Caelitum, Joseph, decus

K matutínu.

Ó, Jozef, nebies ozdoba a istá nádeja nášho života a sveta ochrana, prijmi chvály, čo ti pejeme slastne.

Stvoriteľ vecí teba určil Panne za ženícha a chcel, by otcom Slova ťa volali a povolal ťa pomôcť ku našej spáse.

Na Spasiteľa, ležiaceho v stajni, ktorého Prorokov sbor predpovedal, radostne hľadiš, zrodenému Božstvu klaniaš sa vrúcne.

Sám Boh, Kráľ kráľov, Pán celého sveta, pred ktorým húfy podsvetia sa chvejú, ktorému slúži nebo ponížene, poddal sa tebe.

Vznešenej Trojici buď sláva večná, ktorá ti dala rajske počty, kież aj nám raz dá skrz zásluhy tvoje blaženú radosť. Amen.

Iste, quem laeti colimus

K laudám.

Ktorého radostne si uctieваме,
ktorého slávne triumfy vebíme,
v dnešný deň Jozef zaslúžil si večné
radosti žitia.

Ó, najblaženejší, ó, najšťastnejší,
pri tvojej smrti bedlili a stáli
Kristus a Panna, spolu pozerali
s pokojnou tvárou.

Nad peklom víťaz, oslobodený z pút
telesných ztiaď šiel v tichom spánku k večným
stánkom a spánky ovenčil si krásou
jagavých vencov.

Preto ho na tróne tam všetci prosme,
nech je tu pri nás, nech nám odpustenie
vín našich vyprosí aj udelenie
rajského mieru.

Tebe buď chvála, tebe buď i úcta,
ó, Bože trojjediný, ktorý vládneš
a vernému sluhovi dávaš navždy
koruny zlaté. Amen.

**NA SVIATOK
SVÄTÉHO JÁNA KRSTITEĽA**

Ut queant laxis resonare fibris

od Pavla Diacona, asi 720—799.

K nešporám.

by sme mohli, služobníci, sláviť
podivné tvoje činy krásnym hlasom,
svätý Ján, viny poškvrnených perí
v diaľavy zažeň.

S nebeských výšin posol prichádza a
zjavuje, že ty otcovi sa veľký
narodíš, ďalej meno a tiež priebeh
celého života.

Otec však sľubu neba neuveril,
nuž stratil hlasné užívanie reči;
no ty, syn, napravil si znova nemé
nástroje hlasu.

V živote matky spočívajúc, už si
zacítil Kráľa v jeho vlastnej spálni;
tak z tvojich zásluh rodičovia tvoji
tajomstvá znali.

Buď úcta Otcu, zrodenému Synu
aj tebe, Svätý Duch, moc taká istá
ako im, jediný náš Bože, večne,
po všetky časy. Amen.

Antra deserti teneris sub annis

od Pavla Diacona, asi 720—799.

K matutínu.

Už v mladých rokoch pred ľudmi si prchal
a hľadával si skrýše v pustatinách,
by si svoj život ni raz nezafíkal
hriechom úst malým.

Odev ti drsný darovala ľava
pre údy sväté, ovce pás a prameň
ti nápojom bol a med s kobyolkami
zas prostým jedlom.

Ostatní Proroci len hlásavali
s nadšením, že sa už-už zjaví zora:
ale ty prstom ukazuješ: tento
hriech sveta sníma.

Na celej širej zemi nezrodil sa
tak veľký svätý jak Ján, zaslúžil si
pokrstiť vodou toho, ktorý svetu
umýva hriechy.

Buď úcta Otcu, zrodenému Synu
aj tebe, Svätý Duch, moc taká istá
ako im, jediný náš Bože, večne,
po všetky časy. Amen.

O nimis felix, meritique celsi

od Pavla Diacona, asi 720—799.

K laudám.

Ó. najšťastnejší, prevznešených zásluh,
neznal si poškvŕn snehobielej čnosti,
Mučeník najmocnejší, priateľ pustín,
najväčší z Veštcov.

Hľa, vence s tridsať plodmi venčia jedných,
zas iných s dvojnásobným počtom plodov;
no teba vinutím sto plodov krásne
vence tri zdobia.

Ty, teraz mocný pre zásluhy veľké,
kamene tvrdé z našich sŕdc nám vyvaľ,
chodníky krivé vyrovnaj a cesty
hrbaté naprav.

By dobrý Stvoriteľ a Vykupiteľ
ku našim srdciam, očisteným od škvŕn
vín, ráčil svoje kroky blažené viesť
a prísť k nám bývať.

Nechže ťa slávia v piesňach nebešťania,
jediný v Trojici, ó, Bože, plačky
o odpustenie prosíme ťa vrúcne:
spasených šetri. Amen.

**NA SVIATOK
SV. PETRA A PAVLA**

Decora lux aeternitatis auream

K nešporám.

ádherne svetlo večné zaplavilo deň
zlatistý lúčmi jasov obšťastňujúcich,
čo korunuje Apoštolov Kniežatá
a hriešnym k hviezdám voľnú cestu otvára.

Učiteľ sveta, Strážca brány nebeskej,
Otcovia Ríma, Sudcovia vy národov,
už ste tam ovenčení v žitia senáte,
tamten jak vífaz skrz meč, tento na kríži.

Ó, šťastný Rím, to teba posvätila krv
ctihodná, ktorú vylialy dve kniežatá!
Ich svätou krvou na červeno sfarbený
jak prevyšuješ zeme všetky nádhery.

Buď Bohu trojjednému sláva večitá
a úcta, moc a chválospevné plesanie,
ktorý nás všetkých a tiež veci spravuje
všetky, po všetky časy, večné na veky. Amen.

Beate Pastor Petre

od sv. Paulina z Akvileje, † 802.

K laudám.

Blažený Pastier, Peter, milostivo ráč
vypočuť prosieb hlas a putá hriešnych vín
rozviazať slovom, bo ty máš moc nebesá
otvárať zemi, otvorené zatvárať.

Učiteľ znamenitý, Pavol, napravuj,
riad' mravy, srdcia naše dvíhaj ku nebu
so sebou, kým tu viera zrie deň zastretá
a iba láska vládne, slnku podobná.

Buď Bohu trojjednému sláva večitá
a úcta, moc a chválospevné plesanie,
ktorý nás všetkých a tiež veci spravuje
všetky po všetky časy, večne na veky. Amen.

NA SVIATOK
STOLICE SV. PETRA AP. V RÍME

Quodcumque in orbe nexibus revinxis.

K nešporám.

okoľvek na zemi tu do pút zaviažeš
sviazané bude, Petre, aj tam v zámku
hviezd:

A čo tu rozviaže moc tebe sverená,
aj v nebi rozviazané bude, vo výškach:
Na konci sveta súdiť budeš tento svet.

Otcovi trvalá buď sláva na veky,
aj teba v piesňach vyhvaľujme, Večný Syn,
Svätý Duch, tebe tiež buď česť a oslava:
Na veky chválená buď, svätá Trojica,
v storočí každom a cez celú večnosť. Amen.

**NA SVIATOK
SV. CYRILA A METODA**

Sedibus coeli nitidis receptos

od Leonettiho a Salvatiho.

K nešporám.

Veriaci, chváľte oboch mužov mocných,
už tam sú doma v jasných sieňach nebies,
národa slovanského chváľte dvojné
ozdobené stĺpy.

Tá istá láska sjednotila bratov
a zbožná myseľ vylákala z pustín,
by rýchle niesli blaženého žitia
záruku mnohým.

Svetlom, čo v nebeskom sa skveje chráme,
Bulharov sýtia, Moravanov, Čechov,
k Petrovi vedú divokánskych kmeňov
zástupy mnohé.

Vy, ozdobení vencom zaslúženým,
dajte sa pohnúť slzami a vzdychmi;
tie dary dávne, čo ste Slávom dali,
chráňte i ďalej.

Kiež šľachetná zem, ktorá uctieva vás,
si zachová jas viery trvanlivej:
Ten istý Rím jak z počiatku, tak vždycky
poskytne spásu.

Ludského rodu Tvorca, Vykupiteľ,
ty, dobrý, vždy nám dávaš všetko dobré,
buďže ti vďaka, buďže ti i sláva
na večné veky. Amen.

Lux o decora patriae

od Leonettiho a Salvatiho.

K laudám.

Svetlo, čo svietiš otčine
i slávskym kmeňom žičlive,
zdravstvujte, bratia: Ročne tak
hymnom vám chceme vzdať česť, vďak.

Rím, keď vás vítal, zaplesal,
objal vás ako deti mať,
duchovných kniežat mitrou vás
odmenil, sily novej dal.

Až ku krajinám barbarov
idete šíriť kresťanstvo:
Tých, ktorých zviedly omyly,
sýtite svetlom blaživým.

Žiar božskej lásky preniká
srdcia, vín škodných zbavené,
tie bezútešné bodliaky
sú v kvety sväte zmenené.

Vy medzi ctihodnými tam
na nebi sbormi, splňte nám

**pokornú prosbu: Slovanské
národy držte pri Bohu.**

**Nech v jednom Krista ovčinci
sa sídu všetci bludári;
nech v svetle činov pradedov
vždy krajšie viera zažiari.**

**Hľa, láska nebešťanov ťa
pohýňa, daj nám, Trojica
blažená: Nech my potomci
po stopách dedov kráčame. Amen.**

**NA SVIATOK
SVÄTEJ JÚLIE**

Caelestis Agni nuptias

od *Francesca Lorenziniho*, —1719.

K nešporám.

ak veľmi túžiš, Júlia,
po svadbe s rajským Baránkom
že otcovský dom opúšťaš
a vedieš panien zbožný sbor.

Kým nad snúbencom, na kríži
pribitým, plačeš deň a noc,
preklatá mečom bolestným,
už nosíš obraz snúbencov.

V sedmorých ranách skľúčená
pri nohách kvíliš Rodičky,
no láska, od slz zažatá,
rastie a tíši žiaľov plam.

Blízkosťou smrti zmorenú
neobyčajným spôsobom
ŕa teší, živí, síli Boh,
núkajúc jedlo nebeské.

Ó, večný vecí Stvoriteľ,
ó, večný Otcu rovný Syn
a rovný obom Svätý Duch,
len tebe večná sláva buď. Amen.

NA SVIATOK
SV. MICHALA ARCHANJELA

Te, splendor et virtus Patris

K nešporám.

odblesk moci Otcovej,
ó, život duší, Ježišu,
chválime si ťa s anjelmi,
čo visia tvojich na ústach.

Za teba zástup bojuje
anjelov tisíc tisícov;
no vpred kríž nesie Michael,
víťaz a spásy značiteľ.

On hroznú hlavu drakovu
do hĺbok shodil pekelných,
a odbojníkov s vodcom ich
zo zámku nebies vyšmaril.

Nechajme vodcu pýchy, zla,
za týmto choďme kniežaťom,
by sa nám s trónu Baránka
koruna slávy dostala.

Buď sláva Bohu Otcovi,
nás, ktorých spasil Boží Syn,
ktorých Duch Svätý posvätil,
on stráži skrze anjelov. Amen.

**NA SVIATOK
SVÄTÝCH ANJELOV STRÁŽCOV**

Custodes hominum

od kardinála Bellarmina, 1542 do 1621.

K nešporám.

en spev, anjeli, spievame vám, strážcovia,
ktorých Otec dal za sprievodcov nebeských
krehkej prírode, aby nepoddala sa
zvodom škodlivým duchov zlých.

Lebo, keď už bol anjel zradca shodený,
právom zbavený všetkých udelených pôct,
hľadá, ako by zviedol, blčiac závišťou,
tých, čo volá Boh do neba.

Nuž sem náhli sa, anjel strážny bedlivý,
od nás odvracaj ako duše choroby,
z vlasti, sverenej tebe, tak aj všetko, čo
ruší občanov v pokoji.

Svätej Trojici sláva zbožná stále buď,
bo jej vôľa stroj sveta tento trojitý
riadi, sláva a nádhera jej velebná
vládne po všetky časy. Amen.

Aeterne Rector siderum

od kardinála Bellarmina, 1542—1621.

K laudám.

Ó, večný Správca súhvezdí,
čo, čokoľvek je, stvoril si,
najmocnejší, a spravuješ
nie s menšou Prozreteľnosťou:

Stoj pri zástupe prosiacich,
čo pod ťarchou vín klesajú,
a pri úsvite svetla nám
daj do srdc svetla nový jas.

Nech je tu pri nás anjel tvoj,
ktorého poslals' na stráž k nám
kiež si nás ochraňuje vždy
pred každým zvodom nerestí.

Nech závistivej obludy
zvádžanie už nám neškodí,
nech srdce neobozretné
sa do siete lstí nechytí.

Hrôzu a zmätok duchov zlých
odožeň od nás celkom preč,

mier sej tu u nás pokojných
a každú našu nemoc lieč.

Buď sláva Bohu Otcovi,
nás, ktorých spasil Boží Syn,
ktorých Duch Svätý posvätil,
on stráži skrze anjelov. Amen.

**NA SVIATOK
VŠECHSVÄTÝCH**

Placare, Christe, servulis

od Rabana Maura, asi 780—856.

K nešporám a matutínu.

, Kriste, milostivý buď
sluhom, za ktorých Otcovu
láskavosť prosí pri tróne
milosti Panna chrániaca.

A vy tam sbory blažené,
na deväť chórov delené,
rozprášte škody minulé,
prítomné a tiež budúce.

Apoštolovia s Prorokmi,
nám odpustenie vyproste
u Sudcu ozaj prísneho,
kým vinní v pravde kvílime.

Vy, Mučeníci červení,
Vy, Vyznavači belaví
vy s odmenou, nás vyhnančov
posvolávajte do vlasti.

Vy, Panien čisté zástupy,
vy, ktorých k hviezdám pustiny
poslaly bývať, presadte
aj nás do sídel nebeských.

Oddiaľte národ neverný
od končín zbožných veriacich,
aby nás v jednom ovčínci
jediný Pastier spravoval.

Buď sláva Bohu Otcovi
i jedinému Synovi
i Duchu Tešiteľovi
dneska a večne na veky. Amen.

Salutis aeternae dator

od Rabana Maura, asi 780—856.

K laudám.

Večného darca spasenia,
Ježišu, vykúpeným nám
pomáhaj; Panna láskavá
a Matka, vypros záchranu.

Tisíce mnohé Anjelov
a Otcov sbory, Prorokov
spevavé chóry, vyproste
nám hriešnym odpustenie vín.

Predchodca Kristov Krstiteľ,
nebeských kľúčov Nositeľ
i Apoštoli ostatní
nech rozviažu nám putá vín.

Víťazný Mučeníkov chór
a prevznešený Kňazov sbor
a Panien čistých zástupy
kiež naše hriechy umyjú.

Vy všetky v hviezdnych vo výškach,
kniežatá v nebies komnatách,

**láskavo čujte prosieb vzlyk
po rajských daroch túžiacich.**

**Moc, sláva, veleba a česť
buď Bohu Otcu so Synom
i s Duchom, ktorý teší nás,
dneska a večne v každý čas. Amen.**

OBSAH

I.

EUCCHARISTICKE A CHRISTOLOGICKE

1. Eucharistické

a) Na sviatok Božieho Tela:

Lauda, Sion, Salvatorem	
— Chváľ, Sione, Spasiteľa — — — —	13
Pange, lingua, gloriosi	
— Preslávného Tela divy — — — —	17
Sacris solemniis juncta sunt gaudia	
— Posvätné slávnosti — — — —	19
Verbum supernum prodiens	
— Slovo sa Božie zjavilo — — — —	22

b) Na sviatok Najdrahšej Krvi P. N. J. K.:

Festivis resonet compita vocibus	
— Plesom sviatočným zvučte — — — —	27
Ira iusta Conditoris	
— Spravodlivo nahnevaný — — — —	29
Salvete, Christi vulnera	
— Zdravstvujte, rany Kristove — — — —	31

**c) Na sviatok Najsvätejšieho Srdca
Ježišovho:**

En, ut superba criminum	
— Hľa, koľké veľké poklesky — — —	35
Auctor beate saeculi	
— Blažený sveta Stvoriteľ — — —	37
Cor arca, legem continens	
— Ó, Srdce, archu smluvy máš — — —	39

2. Christologické

a) Na sviatok Mena Ježišovho:

Jesu, dulcis memoria	
— Keď, Ježiš sladký — — — — —	45
Jesu, Rex admirabilis	
— Ježiš, Kráľ najpodivnejší — — —	47
Jesu, decus angelicum	
— Anjelov, Ježiš, ples a jas — — —	49

b) Na sviatok Premenenia P. N. J. K.:

Quicumque Christum quaeritis	
— Vy, ktorí Krista hľadáte — — —	53
Lux alma, Jesu, mentium	
— Ó, Ježiš, myslí dobrý jas — — —	55

c) Na sviatok Nanebevstúpenia Pána:

Salutis humanae sator	
— Ó, ľudskej spásy rozsievateľ — — —	59
Aeternae rex altissime	
— Ó, večný Kráľu najvyšší — — —	61

II. MARIÁNSKE

1. Spoločné

Ave, maris stella					
— Zdravas, hviezda morská	—	—	—	—	69
Quem terra, pontus sidera					
— Ktorého more, nebo, zem	—	—	—	—	71
O gloriosa virginum					
— Preslávná medzi Pannami	—	—	—	—	72
Memento, rerum Conditor					
— Stvoriteľ sveta, pamätaj	—	—	—	—	73

2. Obdobné

a) Na sviatok Sedembolestnej Panny Márie

Jam toto subitus					
— Včuť už na celé nebo	—	—	—	—	79
O quot undis lacrimarum					
— V koľkých vlnách slz	—	—	—	—	81
Summae Deus clementiae					
Ó, Bože najlaskavejší	—	—	—	—	83
Stabat Mater dolorosa					
— Stála Matka bolestivá	—	—	—	—	84

b) Na sviatok Nepoškvrneného Počatia P. M.:

Preclara custos Virginum					
— Ochrana Panien vznešená	—	—	—	—	89

c) Na sviatok Zjavenia Panny Márie:

Te dicimus praeconio					
— V piesňach ťa hlasne chválime	—	—	—	—	93

Aurora soli praevia	
— Zora, čo slnce zvestuješ — — —	95
Omnis expertem maculae Mariam	
— Mária čistá nemá žiadnej viny — —	97

d) Na sviatok Svätého Ruženca:

Caelestis aulae nuntius	
— Hľa, posol ríše nebeskej — — —	101
In monte olovis consito	
— Na hore Olivovej — — — — —	103
Jam morte, victor obruta	
— Nad smrťou zvíťazivší — — — — —	105
Te gestientem gaudiis	
— Ó, Panna, Matka, slávime — — —	106

3. Mariánske antifóny

Alma Redemptoris	
— Slávna Matka Spasiteľa — — —	111
Ave Regina	
— Zdravas', Kráľovná nebeská — — —	112
Regina caeli	
— Raduj sa, nebies Kráľovná — — —	113
Salve Regina	
— Zdravas', Kráľovná, Matka vždy mi- losrdná — — — — — — — — —	114

III.

VLASTNÉ SVIATKOM SVÄTÝCH

a) Na sviatok Neviniatok:

Audit tyrannus anxius	
— V úzkostiach tyran počúva — — —	121
Salvete, flores Martyrum	
— Vy, mučeníkov kvetiny — — — — —	122

b) Na sviatok svätého Jozefa:

Te, Joseph, celebrent	
— Teba, Jozef, nech slávia — — — —	125
Caelitum, Joseph, decus	
— Ó, Jozef, nebies ozdoba — — — —	126
Iste, quem laeti colimus	
— Ktorého radostne si uctieame — —	127

c) Na sviatok svätého Jána Krstiteľa:

Ut queant laxis resonare fibris	
— Aby sme mohli, služobníci sláviť —	131
Antra deserti teneris sub annis	
— Už v mladých rokoch pred ľuďmi —	132
O nimis felix, meritique celsi	
— Ó, najšťastnejší, prevznešených zásluh	133

d) Na sviatok sv. Petra a Pavla:

Decora lux aeternitatis auream	
— Nádherné svetlo večné zaplavilo deň	137
Beate Pastor Petre	
— Blažený Pastier Peter — — — —	138

e) Na sviatok 'Stolice sv. Petra ap.
v Ríme:

Quodcumque in orbe nexibus revinxeris	
— Čokoľvek na zemi tu do pút zaviažeš	141

f) Na sviatok sv. Cyrila a Metoda:

Sedibus caeli nitidis receptos	
— Veriaci, chváľte oboch mužov — —	145
Lux o decora patriae	
— Svetlo, čo svietiš otčine — — — —	147

g) Na sviatok svätej Júlie:

Caelestis Agni nuptias

— Tak veľmi túžiš — — — — — 151

h) Na sviatok sv. Michala Archanjela:

Te, splendor et virtus Patris

— Ó, odblesk moci Otcovej — — — 155

i) Na sviatok svätých Anjelov Strážcov:

Custodes hominum

— Ten spev anjeli — — — — — 159

Aeterne Rector siderum

— Ó, večný Správca súhvezdí — — — 160

j) Na sviatok Všetichsvätých:

Placare, Christe, servulis

— Ó, Kriste, milostivý buď — — — — — 165

Salutis aeternae dator

— Večného darca spasenia — — — — — 167